

Dissertatio medica inauguralis de mictione cruenta.

Contributors

Wolf, Jacob, 1647-1691.
Ammann, Paul, 1634-1691.

Publication/Creation

Lipsiae : Typis viduae Joh. Wittigau, [1673]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/phw7jt7n>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

75800
8/6

I. N. J.
DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS

DE
M I C T I O N E
C R U E N T A,

Quam
Auctoritate, & Consensu Gratosissimi Medico-
rum Collegii in Alma Philyrea
Sub PRÆSIDIO

VIRI Ampliss. Excellentiss. atq. Experientiss.

DN. PAULI AMMANNI,

Phil. & Medic. D. Botanic. Prof. Publ. & Anatom. Extraordi-
nar. Facult. Med. Assess. Collegii B. Virginis Mariæ
Collegiati, ac vice-Præpositi,

Dn. Patroni, ac Promotoris ætatem devenerandi

PRO LICENTIA

Summos honores, & Privilegia Doctoralia
consequendi

Publicæ, & placidæ Eruditorum Censuræ submittit

M. JACOBUS WOLFF / Med. Bacc.

ad d. XXII. August. Ann. M. DC. LXXIII.

H. L. Q. C.

L I P S I Æ,
Typis Viduæ JOH. WITTIGAU.

75800

I. N. J.

PROOEMIUM.

Non defuerunt causæ, quæ me impulerunt, ut hunc affectum de *mictione cruenta* Eruditorum censuræ submittendum eligerem. Duobus enim abhinc circiter annis Vir quispiam Nobilissimus, atque Consultissimus, illò affectu tentatus, varia colligebat de portentoso hoc, & minùs frequenti malo, judicia, quibus & ego tunc temporis tenuem meam addebam sententiam. Dissentiebant circa dicti affectûs veram causam, aut partem affectam non vulgares Medici, quod fortè inde factum, quia signa sufficientia ipsis non erant cognita, propter absentiam à locis dissitis ortam. Imò præsentibus Medici unanimem sententiam vel suffragium de causa, loco affecto, vel modo ipsius mictus, non depromebant. Unde scrutandi desiderio percitus, casum istum practicum integrum ventilare priùs mecum constitueram; circa quod verò tandem mutavi mentem, atque generalem tractationem de dicto morbo, propterò nisi sumsi ad manus, cum ob nonnulla obstacula tractationem de alia materia curiosa pro hoc *Inaugurali exercitio* non valuerim sistere. Equidem si venerandi ex Coo Senis monito (*lib. de arte*) adstricti essemus, non deberemus studia, vel contemplationes affectibus rarioribus tribuere; verum, licet rarius accidat hicce noster affectus, non tamen frustra tribuemus ejusdem indagationi speculationes: Cum hi & similes morbi periculosi eò magis attonitos reddant medicam praxin exercentes, quò infrequentius accidunt, aut à Practicis traduntur, atque exponuntur. Non itaq; nobis vitio vertet Lector Benevolus, quò vires nostras bonâ intentione in hoc morbo experiri simus conati. Bonum igitur à Bonis speramus atque expectamus judicium de thesibus hisce tenuibus, iisdem humanitatem atque officia reciproca, omni tempore promptissima promittentes.

TRACTATIO IPSA.

§. 1.

RAcilè quivis mentem nostram assequetur, quid indigitemus hoc affectu, qui *mictus*, vel *mictio cruenta* in Scholis Medicorum dicitur. *Mictio* audit propterea, quia per meatum urinarum aut urethram fit excretio excrementitiæ materiæ vel lotii, cui juxta dicti affectûs appositum nomen cruor sæpiùs, vel sanguis limpidior admixtus apparet.

§. 2. Vocatur ille morbus à quibusdam speciali partis mittentis significatione Αἱμορραγία τῶν νεφρῶν. Hippocrati verò familiare est significare hunc affectum per ῥεῖν αἷμα, ῥεῖν αἷματ' ὅ, ἢ αἷματ' ὀν. Germani exprimunt voces has modò sequenti: Der blutigte Harn oder Harnfluß/ Blutharnung/ blutigter Urin.

§. 3. Nolumus esse prolixi in variis derivationibus nominum vel Synonymorum coacervatione (dum lotium vel urina sanguinea, sanguinolenta, cruenta, hæmorrhagia per penem, urina loturæ carnis similis, vel æmulans illam dici solet) quæ L. B. hæcce non ignorantem à gravioribus morari possint.

§. 4. Pergimus rectò pede ad realem hujus *mictûs* definitionem, vel si mavis, descriptionem: Est itaq; *mictio cruenta* urina cum sanguine permixta excretio, præter communem naturæ ductum facta per urinarias vias, vel ex sanguinis vitis, renibus dilatatis, vel horum vasis dilaceratis, aut aliis partibus similiter affectis, quæ ad urethram sanguinem mittunt.

§. 5. Dicimus *excretionem sanguinis* cum urina permixtam, quia hoc modò judicare possumus hanc invaletudinem ab aliis hæmorrhagiis ex confinibus partibus, ex utero scilicet in mulieribus oriundis. Sanguinem pronunciamus porrò admixtum urinae, non alium colorem ex assumtis inductum, de quo prolixius sumus inter signa inferius acturi. Atq; dum vias ordinarias hujus excretionis posuimus, à dicto mictu etiam separamus per alia loca factas excretiones sive purioris, sive cruentæ urinae, de quo videatur Sennert. pr. l. 3. p. 8. §. 2. c. 10. p. 893.

§. 6. Placuit itidem nobis explicare *lotium cruentum* per excretionem præter communem naturæ cursum factam: Quamvis enim natura quandoque videatur ad istas vias urinarias amandare unà cum
urina

urina sanguinem; idq; locò aliarum evacuationum sanguinis quibusdam familiarium; imò licet cum euphoria quandoque accidat aliis, qui minùs aliàs perpeffi fuere excretionem istam; Inordinatam tamen concludimus illam mictionem esse, ex inductione ab aliis hominibus petita, utpote qui istà destituuntur. Præterea multa mala sæpius portendit mictus ille, atq; consilia vel curas frequentius eludit, quia non patet aditus facilis ad compescendam illius mali originem, adeò ut præter naturam fieri iterum debeamus statuere hancce mictionem. Sed de hac materia inferiùs plura occurrent, ubi de criticis evacuationibus, aliàs non taxandis, agemus, quæ sæpe in tragicum degenerat exitum, si scilicet limites suos transiliant.

§. 7. *Locum affectum* atq; *causam proximam* hujus infirmitatis fecimus *renes* vel plus justo dilatatos, vel *vasa lesa* illorum, circa pelvim potissimum; quemadmodum etiam reliquæ partes ad urethram sanguinem mittentes corrosæ accusandæ sunt, cujus corrosionis causas inferiùs itidem investigabimus.

§. 8. Reversissimus paulisper in nostra definitione ab aliorum autorum verbis, qui *mictum cruentum* volunt esse sanguinis unà cum urina excretionem, ob ejusdem in vesica congestionem exortam. Ast quia non semper in vesica jam sanguis prostat cum urina emittendus, sed quandoque in urethra demum tingitur ex sanguine ibidem accedente, (sicut exempla paulò post suppeditabimus) placuit nobis aliò modò affectum nostrum circumscribere.

§. 9. Notum est quod *mictio* aliàs excretionem urinæ denotet, hinc à mictione excludere mavult *Hollerius* (*comment. ad sect. 4. Aph. 78. p. 446.*) eruptionem puri sincerique sanguinis; quod sine urina nulloq; voluntatis arbitriò ex rupta, aperta vel exesa vena, fiat. Sed occurrit etiam mictio involuntaria; labitur sanguis iste per meatum urinarium; imò sanguis, si in penis meatu demum excluditur, urinam sæpè habet admixtam, (præcipuè ubi excretionem hanc urget necessitas) ideoque non benè à mictionis appellatione eliminare valebimus sanguinis purioris excretionem. Accedit insuper hoc, quod in plurimis non requirat sanguinis hic fluxus aliam curationem, quam urina cruenta, nisi quòd loci accuratam cognitionem atq; conditionem ad topicorum applicationem expetat. Interea, ne præter necessitatem multiplicemus hos fluxus, sub unica appellatione scilicet *mictionis cruentæ* ambos complectemur.

§. 10. Anſam porrò nobis pro definitione noſtra ſtabilienda dedie ſangvis vitioſus, qvi ad organiſmon adactus, attenuatus, vel aliò modo diſpoſitus quandoqve cum urina per renes ruit, de quibus omnibus inferiùs planiùs atqve plenius agemus.

§. 11. Seqvuntur *loca affecta* vel ſangvinem mittentia, unà cum ſuis cauſis proximis, quæ ſignis ſequentibus innuere nititur *Hippocrates*, dum in ſect. 4. *Aph.* 78. inquit: *qui ſpontè ſangvinem mejunt, iis à rei i- bus venulam ruptam eſſe ſignificatur.* Cauſam gemellam ferè de loco affecto pronuntiat *Galenus* 4. *Art.* 40. qvi, dicit, *ſangvinem vel ichorem mingunt, ob renum debilitatem id accidit.* Qualem verò denotet ſangvinem ichor, conſulatur inter alios *Hoffmannus* in *Inſtit. med.* l. 2. c. 144. Pergit *Hippocrates* in citatæ ſect. *Aph.* 80. *Si quis ſangvinem aut grumos mejat, aut urinam guttatim emittat, & dolor ad imum ventrem ac inter- femineum incidat, ea quæ circa veſicam ſunt laborant: qui tenor etiam eſt ſect. 7. Aph.* 39. Et in dictæ ſect. 4. *Aph.* 81. Dictator noſter loquitur ita: *Si quis ſangvinem aut pus, aut ſquamulas mejat, & gravis odor ad- ſit, veſicæ exulceratio ſignificatur.* De hiſce aphoriſmis & ſignis, quibus *Hippocrates* ſuperſtruit locorum affectorum indagatiorem, nobis non licet inquirere prolixius in hac tractatione, ideoqve adeat com- mentatores, qvi accuratiorem expetit cognitionem. Annectimus ſolùm hiſ, quòd multi velint hanc fundatoris noſtræ medicinæ enu- merationem affectorum locorum eſſe inſufficientem, cùm etiam iis- dem minus læſis, *miſtio cruenta* vel purulenta non rarò fuerit obser- vata; quæ inter cauſas paulò inferiùs attingemus pluribus. Interim tamen tanquam cauſæ proximæ ſeſe habent *renes* & dictæ cæteræ par- tes generali nomine in definitione noſtra poſitæ; cùm eadem ſan- gvini vel ſaniei concedant tranſitum, licet aliis in partibus extra re- nes, vel illa dicta loca ſit corrupta vel collecta materia, veluti exem- pla & teſtimonia brevi adducenda, illud declarabunt.

§. 12. De reliquis partibus propinquioribus affectis, & ad urethram mittentibus ſangvinem, vel de ipſa *urethra læſa*, teſtantur hæc: Propter penis venulas eroſas, ex ſeroſorum humorum acrimoniâ ſenem quempiam minxiſſe ſangvinem obſervavit *Bartholinus* in *Cent.* 4. obſ. 45. p. 330. cui addatur ab eodem citatus *Horſtius*. De ſimili miſctu ab ex- ulceratione meatus urinarii vid. *Timæus* l. 3. caſ. 42. p. 181.

§. 13. Porrò teſtes & alias partes ſpermatis dicatas ſangvinem effun- dere poſſe in *urethram*, innumera ferè teſtimonia comprobant.

Quem-

Quemadmodum de hoc evolvi possunt qui de Gonorrhæa virulenta, vel lue venerea scripserunt. Testimonium etiam hujus vide in *Bartholini l. a. p. 331.* De sanguinis mictu post Gonorrhæam & usum thermarum *Schenck. obs. l. 3. fol. 537.* quod ipsum de locis affectis etiam planum facient exempla inferius tradenda.

§. 14. Idem judicandum de *Sphinctere vesicæ*, vel aliis partibus adjacentibus, scilicet fistula urinaria &c. quarum partium venulæ à calculo vel aliis rebus lacerari possunt, unde postea sanguis redditur. Sic de mictione cruenta cum insigni dolore circa vesicam vid. *Wolffg. cent. 3. fol. 67.* De mictu sanguinis & urinæ difficultate inducta chirurgi errore, qui cathetere collum vesicæ exulcerans inflammationem & febrem continuam provocavit, agit *Schenck. l. 3. f. 537.* de eadem mictione ex tuberculo in vesicæ collo rupto, ab usu acidularum ex *Horst. vid. Hæfer. Herc. Med. l. 3. c. 4. p. m. 171. & 172.* De urina sanguinea ex contusione vasorum vesicæ vid. allegata ex *Hildano apud Mæbium in fundam. med. c. 18. p. 453.*

§. 15. Majori industriâ nunc speculabimur causas hujus mictûs, quarum potissimam conjiciunt autores in renes variò modò corruptos. Audiamus *Archigenem* apud *Aëtium Tetr. 3. serm. 3. c. 3.* qui tres urinæ cruentæ causas memorat, videlicet *renum imbecillitatem* in ætatis vigore, præsertim juvenibus, qui licentiùs rebus venereis utuntur; deinde *venæ rupturam*, denique ejusdem *erosionem*. *Bartholinus l. a.* dicit *Dodonæum* (*c. 32. med. obs. in schol.*) octo numerare hujus affectûs causas, quæ pleræque ad jam dictas referantur. Placent etiam mihi verba causas fluxuum indicantia *Petri à Castro in Imbr. aur. cent. 6. Aph. 2.* rediguntur, inquit, omnes internæ causæ fluxionis ad has: *multitudinem, acrimoniam, malam qualitatem, tenuitatem succorum, & retentricis imbecillitatem.* De quibus, & aliis adhuc omissis in sequentibus causis, remotis externis, per exempla agemus.

§. 16. Accusant itaque in observatis quibusdam mictionis cruentæ exemplis *venas in renibus ruptas* *Forest. l. 24. obs. 8. p. 450. & obs. 11. item obs. 12. p. 452.* quæ confirmabunt alia paulò post enumeranda in causa à casu, motu, aut contusione dependente.

§. 17. Varia verò prostant in corpore, quæ dictas partes corrodere, rumpere, vel dilatare valent, inter quæ plurimorum consensu & experientiâ, *calculus* ducit chorum, adeò, ut multi hoc absente mictionem cruentam etiam non adesse credant. De modo verò, quò *calculus*

culus partes laceret, operosiùs non scrutabimur, cùm asperitas ipsius facilè nos doceat colligere effectum, præcipuè si motus vel allisio intercedat. Interea de mictione cruenta ex calculo renum vid. *Matth. de Gradib. Consil. 67. fol. 60. Scholtz. Consil. 151. f. 423. Plater. l. 3. fol. 785. etc. Anton. Cermison. Consil. 10. fol. 34. & alii.* Idem meretur dici de *vesicæ calculo*, quamvis in hoc non adèò copiosa sanguinis effusio dicatur observari, quàm quidem ex ruptis renum vasis, de quo inter signa reperiemus plura, quatenus scilicet loca distinguenda sunt affecta juxta hæc & alia indicia. Signum verò *mictionis cruentæ* à calculo oriundæ potissimum desumitur ex carnificina circa renes, vel vesicam observata. Ubi non possum non illud regerere ex *Holserii Comment. ad f. 4. Aph. 75.* hic quippe in renibus mulieris (quæ pus & sanguinem priùs minxerat) observavit atque reperit post mortem pus illud in corde ortum fuisse, atque reliquis partibus omnibus integris & illæsis, suò solùm transitu renibus dolorem inflixisse.

§. 18. Ecquis inficiabitur etiam *vermes* in renibus aut vesica latitantes, vasa rodere & consequenter sanguinis mictui ansam dare posse? Reperies aliàs in plurimis corporis partibus vermes observatos, historiis medicis id attestantibus, de quo præter alios, brevitatis amandæ causa reticendos, videantur *Moronius in director: medic. p. m. 269. Matthæi centur. difficult. med. quest. 36. Miscellan. curios. Academ. nat. curios. anno 1. obs. 13. p. 56.* Novum etiam & inauditum non est, varias partes sæpe corrodisse vermes, quemadmodum ii qui de coli, ventris vel aliarum partium doloribus scripserunt, consuli possunt: cui placet, inter alios evolvat de rosione ejusmodi *Baricelli hort. genial. p. 324.* De vesicæ verò *vermibus* vid. *Timeus l. 3. cas. 38. p. 174. & Jonston. Thaummatograph. p. 450.* ac paulò ante citati autores. De renum item *vermibus* prostant observationes ap. *Ruyssch. obs. anat. 9. p. 54. & obs. 11. p. 55. Schenck. observ. med. l. 3. fol. 509.* De *mictione cruenta* ob casum, ubi simul observata fuit lumbricorum convulutorum dejectio vid. *Plater. obs. l. 3. f. 790.* Et quamvis ex dicta observatione non statim colligam, vel in vesica vel renibus istos hæsisse, non tamen à culpâ plane vacare posse vermes arbitror, si eorum pullities in locis dictis adsit; quod eò citiùs præsumendum, si pus promanans ulcera vesicæ vel renum adesse commonstret. De vermibus itidem post renum dolorem excretis vid. *Sennert. Prax. l. 3. part. 7. f. 1. c. 7. p. 816. & sect. 2. c. 9. p. 891. &c.*

§. 19. Succeedunt his *flatūs*, quos in vēnis sæpe observatos esse constat, de quo *Schenck. l. 3. fol. 459.* elegans observatio, & casus practicus, de *anemia sanguinis* in muliere & partu ipsius Lugduni Batavorum annotatus, & conscriptus in dissertatione anno 1663. d. 22. *Maji* ibidem à *Christophoro Beckero* habita prostat. *Flatus* sæpe etiam inesse urinæ (juxta notam *sect. 7. Aph. 34.*) qui mentiantur aliquando calculum, crudelissimis excitatis doloribus, statuit *Hoffmannus Instit. l. 4. c. 13. §. 4.* Benè de hac *urina flatulenta*, item de spongioso sedimento, quid sit, & quomodo flatus venas aperiant, differit *Duretus ap. Hollerium de morb. intern. l. 1. c. 52. pag. 440.* Idem quòd scilicet flatus parati sint dirumpere vasa & commovere fluxiones, atque ideò hæmoptolycam passionem & phthisin facere queant astruit *Hippocr. l. 6. Epid. text. 13. & 11.* Citatus *Hipp. l. 2. text. 10.* usum leguminum flatuosorum maximè lædere *priapismo* aut *gonorrhœa* laborantes testatur. Notum etiam est quod *bulbi* (qui plurimum sunt flatulenti) inter venerem excitantia numerentur juxta *Martialem, Columellam, & alios.* Imò flatibus obnoxii esse ex *Hippocratis* sententia dicuntur proni in venerem: Hinc ex memoratis causis faciliùs deinde subsequi potest mictio cruenta, præcipuè si ardentius lucta venerea exerceatur. De mictu verò cruento ex alii commessione observatio prostat apud *Matth. de Grad. Pract. part. 2. c. 17. p. 404. & Schenck obs. med. fol. 536.*

§. 20. Solvunt item *renum unitatem* exanthemata, variolæ & ulcera, quaquâ etiam causâ sint renibus, vel aliis partibus proximè in nostro morbo affectis, facta. Sic de mictione cruenta ex variolis *Hochstett. Cas. 7. fol. 88.* De eadem in variolato puero & puella duodecim annorum idem *obs. dec. 1. Cas. 7. p. 88. & Cas. 9. p. 91.* Exemplum ejusdem mictionis observavit quoque in puero ante aliquot annos hîc Lipsiæ *Celeberrimus Reinesius.* Mictionis cruentæ ex renum ulcere facit mentionem *Vittich. consil. 51. fol. 362.* De eadem mictione ex variolis malignis, quò morbo multos extinctos esse *Haffnia anno 1654. meminit Bartholinus cent. 4. hist. 45. p. 331. & in hist. 50. p. 340.* Addatur etiam ibidem cit. *Salmuth. cent. 2. obs. 70.* Alia exempla observata de iis, quos exanthematibus affectos, non sine vitæ periculo invasit mictio cruenta vid. in *Reisnero ad probat. urinar. Jodoci Villich. in scol. c. 28. p. 219. Hochstet. l. c. Cas. 8. p. 89. & Varand. in pathol. univers. p. 108.*

§. 21. Non minùs etiam accusandus est sanguis vel serum quantitate aut qualitate peccans, quatenus vel unitatis solutionem, vel valorum

laxitatem promovet. Laxitas renum verò facilius speranda est in bibulis, dum scilicet illorum facultas retentrix vel legitima renum dispositio ex continuo seri affluxu vitatur, vasa eluuntur, ac dilatantur. Eò citius etiam hoc malum evenit, si potus generosus fuerit assumptus, quemadmodum inferius de causa remota ex potu trademus. Si placet de renum & aliarum partium laxitate, quòd sanguinis fluxus causentur vid. *Duretus ap. Holler. de morb. intern. l. 1. c. 52. p. 440.* Esse verò *solum laxitatem renum* in aliqua mictione cruenta accusandam, colligimus ex eo, quia nullius calculi vel alius violentæ causæ adsunt indicia, dolor scilicet & alia ejusmodi, quæ antea attigimus, aut adhuc inferius perlustrabimus. *Laxitatem dictam interdum solum peccare, dispalescit* inter alia ex hoc, quòd etiam in reliquis partibus nulla molestia vel acerbitas observetur; concomitans signum illius mictus potest esse, si non impetuosò fluxu per urethram volvatur urina, siquæ hæc diutius tincta maneat, nec sanguis parcè contentus in urina facile fundum petat, aut urinæ interrumpatur exitus è vesica, vel stranguria excitetur, quæ symptomata alias meri sanguinis fluxus producit. Habemus inter testantium innumerum numerum, de laxitate hac accusata consentientem nobis *Avicennam l. 3. Fen. 18. 17. 2. c. 11. 12, & 13.* qui simul de signis & cura hujus affectus plurimùm non temnenda tradit. Mictionis ejusmodi absque dolore facit mentionem *Horst. l. 4. Conf. 37. fol. 279.* Alius mictionis absque calculi notis observatæ mentionem etiam facit *Smetius miscel. med. p. 573.* Ob eandem laxitatem & illam secutam arbitror ap. *Bartholinum (cent. 4. hist. 45. p. 329.)* annotatam, licet aliquantò post illius mictionis ortum calculi sint excreti, quos potius demum ex dispositâ materia credo in vesica natos.

S. 22. Atque huic laxitati & insequenti mictui masculè inservit tenuis, vel alio modò corruptus scorbuticorum sanguis, quemadmodum pro hoc observationes atque testimonia militant. Videantur de eadem scorbuti conditione *Dravvini vom Scharbock p. 355. Sennert. de scorbuto c. 17. p. 301.* Fecimus mentionem Scorbuti, quòd caletur quandoque mictionem istam; ubi recurrimus ad *calculum*, qui hoc locò non semper venit accusandus, licet sabulum quandoque vel lapillus lentis magnitudinem æquans fuerit protrusus vel ante vel post mictionem. Propugnatores nostros brevi in arenam producemus, arenam istam à calculi culpa absolventes. Notum est aliàs quàm mirificè imò miserè sæpè ludat ægrotos pariter atque medentes (unde *Ver-*

Zaschain River, contract. l. 6. c. 12. p. 419. exclamat: Eheu! quantum est, quod nescimus medici) Scorbutus πολύμορφος; taceo varias humorum alterationes variis doloribus ac stupendis symptomatibus sese manifestantes in scorbuticis affectibus, qualia spectacula non rarò in scenam producit dictus morbus. Imò sæpe istos affectus incantamentis inductos, sed falsò, putatos esse, testimoniis & exemplis non paucis possem collustrare, nisi commodior optanda foret occasio. Jam solùm de Scorbuticorum urinæ varietate, de qua inter alios *Riverius prax. in sapp. de scorbuto* legi maximè meretur. Præcipuè verò in *prax. tom. 2. l. 12. c. 6. p. m. 110. &c.* Sic de urinis in scorbuto variis & cur tales sint? agit *Evgalenus de scorb. p. 32. & 33.* Sed de his paulò post inter signa, plura. Quòd verò non portendat statim calculum farina (*contra Hippocr. f. 4. Aph. 79. & contra Petr. a Castr. l. c. p. 265. §. 26.* ubi inquit: arenulæ, quæ ex calculo vesicæ deciduntur, esse solent albæ, quæ verò ex renibus ruffæ, aut subrubræ) dicta atque tincta, & quæ insimul est facile friabilis, aut tartareæ materiæ, ab acrioribus scilicet humoribus oriunda, quæ urinam postmodum quoad colorem, fluxum faciliorem & majorem vasorum dilatationem exaltet atque augeat, & id in scorbuto præcipuè accadat, apparet abundè ex laudati *Riverii praxi tom. 2. l. 12. c. 5. p. 90. cap. 6. p. 110. lib. 14. cap. 4. p. 195. & Observ. 13. centur. 2. pag. 110.* Satisfacient etiam tibi exceptiones annotatæ non paucæ, atque dissentire te jubebunt cum *Hippocrate (sect. 4. Aph. 79.)* scilicet quòd non semper calculò vesicæ laborent, quibus in urina subsident sabulosa, ap. *Frider. Laurentium in Exercitat. ad minus absolute veros Hippocr. Aphorismos part. 1. Exercit. 3. p. 19. &c. p. 40. &c. & Rolfinc. meth. med. spec. p. 805.* De ejusmodi mictione cruenta citra calculum orta à scorbuti malitia, in qua simul sabulum fuit observatum, doctè agit *River. Cent. 2. obs. 13.* evolvatur etiam ibidem allegatus *Horstius obs. 41. l. 4.* similem planè casum observavi in viro quopiam consultissimo, in quo tamen hæmorrhoides suppressæ in mictionem cruentam mutatæ fuerunt observatæ. Quid mirum itaque, si versipellis scorbutus inter alios suos foetus etiam illud excludat malum; cum sanguis hac labe affectorum aut excrementitii humores sæpe magnam vim corrosivam apertè ostendant.

§. 23. De linteis, quæ sanguis in ea immixtus corrofit, videatur *Sennert. de Conf. & diff. Chym. c. 16.* Taceo alios, qui actu salia inesse sanguini statuunt, & experimentis satis firmis istud ostendunt, quemadmo-

dum etiam moderni doctrinam salium excolentes, & qui de scorbuto agunt, consuli possunt de hac materia. Sangvinem itaque hoc modo comparatum, facile colligimus partes perforare, aperire, & rodere posse; veluti sanguis etiam ideo magis extenuatus, exeundi majorem licentiam atque impulsum nancisci valet. Atque de his causis in sanguine latentibus jam nobis latissimus pateret differendi campus, si *Paracelsi* affectus de salsis, nitrosis, æruginosis, tartareis, borraceis, aut similibus humoribus peccantibus & in sanguine multiplicatis, consulere vellemus.

§. 24. Juxta hos etiam modernæ sectæ Propugnatores in *alkali* & *acidi* doctrina occupati, forsitan non segnes de causis illis reddendis existerent, quomodo scilicet istis salibus sanguinis effluentia promoveretur. Posset fortè etiam celeberrimus *Sylvius* suò triumvirali humore nobis suppeditare causas non absurdas; aut *Hellmontius* & alii; Verùm cum nondum forsitan ultimam manum adhibitam expertæ sint hæ hypotheses, atque sic sibi non omnis in difficultatibus theoreticis atque practicis possit ex istis satisfacere, intactas illas potiùs sino, felices successus iisdem interea apprecans. Cautè itaque quivis tyro artis medicæ, & praxin aggrediens, meretur oportet, ne imbutus aut immerfus hisce opinionibus experientiam per mortes faciat, & præceps ruat in errores non facilè excusandos. Non etiam patiatur sibi facilè quis animum addere, aut occæcare se *sect. 2. Aphorismum 52.* Multas enim exceptiones contra eundem aphorismum objiciunt conscientia, experientia, ratio, posteriores cogitationes, & minùs taxanda autoritas, quæ generali inquisitione ventilare mihi jam non est liberum. Quamvis & ille canon sua inconcussa persistat basi, si non ratio à sensibus vel aliis adminiculis speciosis fallatur. Sed redeo ad has causas, sanguinem immutantes vel corrumpentes, brevibus explicandas.

§. 25. Non diffiteor itaque quin *acidum* possit peccare, uti & *volatile* vel *fixius* quid *lixiviosum* dictum in sanguine, & quidem distinctis vicibus. Utinam propter hanc doctrinam salium confusè à suis autoribus inductam, *Zuvelfferus* alius resurgeret, tunc forte meliora de eadem nobis polliceremur; sed meliora interea speramus, nescientes quid serus vespè vehat! Puto autem ab *acido* isto excedente, & quoquo modo aucto, dolores majores ac rosiones periculosiores oriri, unde etiam

etiam ulcera facilius lequi possunt: *lixiviosa* verò vel *volatilis* materia majorem penetrandi & sanguinem fluxilem reddendi vim habet, quare non ita congruatum efficit sanguinem. Atque ad hæc duo capita inter alia respiciemus inferius in curatione. Istam autem causam *acidam* in nostro affectu quandoque peccantem accusamus propterea, quia in *stranguria* sæpe *acida* fuit observata *urina*, de quo inter alios vid. *Græf. de succo pancreat. p. 18. §. 180. & p. 81. §. 186.* Deinde annotavit ardorem, *mictioni cruenta* adjunctum *Montanus consil. 284. f. 692.* Sic de *urinæ ardore & stranguria in mictione purulenta* agit *Plater. obs. l. 3. p. 756. &c.*

§. 26. Sequitur nunc sanguis quantitate peccans, scilicet in *plethora*, quæ ex cibo potuque benè nutriente suum ducit ortum, præcipuè si pro voluptate sumantur & ab iis, qui bonâ pollent facultate cibos subigendi, ac in sanguinem vertendi. Licet quipiam naturæ magis consentaneum hunc mictum cruentum existiment, nobis tamen quædantenus sub eundem censum practicum cadit, tam hic quàm alius, quia æquè per talia fit loca, quæ non faciliè admittunt curationem, si invaluerit ejus fluxus. Imò licet cum euphoria credatur mictio futura, stipulatu tamen firmò absente, tutius tractabimus eundem mictum manu medicâ, per alias scilicet vias istam materiam abundantem derivantes, cum & criticæ evacuationes non semper sint boni eventus, præcipuè in ejusmodi locis periculosis, de quo vid. *Bausch. de Hemat. p. 80.* Audiamus, de *Plethora Martinum in anatomia urinae c. 5. p. 73.* Ex *plethora*, inquit, *sanguinea, venæ distenduntur atq; hac vasorum compressione ichoris sanguinei nonnihil simul cum sero exprimitur ad vias urinarias.* Idem de eodem mictu statuit, quòd ab humorum copia in *plethora* accidat, *Mæbius fundam. med. Physiol. c. 17. p. 421. & 422. & c. 18. p. 453. vid. etiam Forestus l. 4. obs. 7. & 9.* Qui citatus autor *plethoram* quoque in iis, quibus pes vel manus fuit detruncata, pro causâ mictionis adducit. Afferit idem hoc *Heurn. ad sect. 4. Aph. 75. & non pauci alii.* De *plethora* adducemus adhuc verba ex singularis prudentiæ medicæ rivo, scilicet *Riverio* promanantia, & contenta in ipsius *Prax. med. tom. 2. l. 14. c. 4. p. 194.* Qui, inquit, à *plethora* inducitur fluxus sanguinis per *urinas*, non semper morbosus est, aut symptomaticus, sed interdum contingit bonis agri rebus, naturâ opus superfluum per illas vias deponente, sicut refert *Arætanus*, nonnullos per quosdam circuitus sanguinem minge-

re, eòq; circuitu cessante capitis dolorem, oculorum caligines, & vertigines excitari. De necessitate harum evacuationum à natura tentatarum agit etiam *Mœbius l. a. c. 17*. Multa alia de hac re prostant itidem apud *Bauschium de Hematite*. Ludit haud rarò in ejusmodi excretionibus sanguinis natura mirificè, quemadmodum per varias corporis partes sæpè in mulieribus in solitò modo expulsa deprehendes menstrua, de quo vid. *Moron. direct. med. p. 294. Jonston. Thaumatochr. p. 460*. Taceo alia exempla exclusi sanguinis per insuetas vias in utriusque sexus personis ab autoribus consignata, de quibus evolvatur citat. *Moron. p. 389. & alii plures*.

§. 27. Jam nobis solùm de cruenta mictione dicendi est animus, quatenus ex aliis hæmorrhagiis suppressis trahit originem: de mictione ejusmodi observata post mensium defectum vid. *Brassavol. in comment. ad Aph. 57. sect. 4. Stupanius in affect. ren. & vesicæ p. 85*. De eadem post lochia & hæmorrhagiam narium suppressa observata legatur *Duretus apud Hollerium de morb. intern. l. 1. c. 52. p. 439*. Eundem mictum ex hæmorrhoidibus suppressis annotavit *Fabric. Hildan. cent. 2. obs. 11. f. 88. & Fogerolæus in senum regimine p. 126*. De hisce & aliis ejusmodi mictionibus & exemplis legi quoque merentur annotata ap. *Bausch. l. a pag. 18 & 23*. Bonum etiam reperies judicasse *Hippocratem* si superveniunt circa medium nephriticis hæmorrhoides, de quo citata videantur apud *Deckerum in not. ad Barbett. prax. medic. c. 8. p. 202*. Porro de subcruenta urina in quopiam viro orta postquam sanguis ex gingivis aliàs promanans suppressus fuit vid. *Dodonæus in obs. cap. 14. p. 26*. Imò sæpè fuit observatus periodicus mictus, de quo agunt *Marcell. Donat. hist. med. l. 4. c. 29. p. 506. Holler. de morb. int. l. 1. c. 52. p. 547. Salmut. cent. 3. obs. 47. Schenck. l. 3. fol. 535. & alii*.

§. 28. Præterea reperiemus quandoque etiam alias partes affectas & læsas, corruptum sanguinem, vel pus ad renes naturâ duce, detrudere: quemadmodum plurimi commentatores excipiunt & statuunt illud contra sect. 4. *Aph. 75*. Sed arbitror illum Aphorismum solùm de eo loqui, quod fit ut plurimum, cum aliàs etiam partes pus aut sanguinem mittere posse ad renes & urinarios ductus, *Hippocratem* perbenè nosse, colligam, ex ejusdem sectionis aphorismis aliis, & scriptis pluribus *Hippocratis*. Atque idem hoc judicium est de vesica, quam superius adducti aphorismi in mictione cruenta declararunt affectam

fectam ex certis indiciis ab *Hippocrate* traditis. Non licet nobis in præfenti allegare autorum loca & testimonia, quæ de aliis partibus pus aut sanguinem mittentibus testari novimus, ideoque extremis quasi digitis solum attingemus ista, cum dubium de iisdem non credam alere quenquam, qui historias vel observationes medicas leviter peragravit. Constat igitur pus aut sanguinem, vel utrumque simul ad renes incorruptos amandasse cor, thoracem, pulmones, pleuram, fractum crus, epas, (hinc factum ut quidam fluxum epaticum dixerint, & habuerint pro *miſtione cruenta*, quod *Galenum* etiam fecisse quidam arbitrantur, de quo tamen negato vid. *Petr. Sal. Diversus, annot. in artem med. Altomari c. 93. p. 503. & 504.*) hypochondria, brachium læsum, lienem, uterum & partes alias. Imò in venis ipsis sanguinem contrahere putredinem, eumque in pus degenerare, quod excernatur postmodum per vias istas, statuit *Baronius de Pleuripneumonia p. 353.* Nec prolixam videntur hæc nostra indigere probatione, quod crisis vel abscessus fieri possit per *miſtum cruentum* aut purulentum, quippe cuius testimoniis aut exemplis itidem non destituimur. Interea cui placet de hac materia, utrum & quomodo pus in variis partibus ortum per urinarium ductum excerni possit? vid. *Hæfer. Herc. med. l. 2. c. 3. p. m. 122. Casp. Bartholin. controuv. Anatom. p. 572. Matthæi cent. difficult. med. qv. 11. p. 38. Septal. Animadv. med. l. 6. §. 128. & alii.* Imò non videtur impossibilis talis modi miſtio aliarum partium sanguinem vel pus ostendens aut evehens, si ad alia corpora crassiora per os assumpta & postea cum urina excreta respicimus, de quibus hoc in loco nihil amplius!

§. 29. Hæc fuit mentis nostræ expositio circa partes affectas, atque causas internas, easque propinquiores; opus itaque est ut in causas remotas illius mali migremus, quò meliorem ipsius cognitionem nobis comparemus, & curationem deinde facilius atque felicius adinveniamus. Inter remotas itaque & quidem extrinsecas causas restim ducit, *aëris calida dispositio*, quæ uti alios humores, ita etiam sanguinem attenuare & fluidum reddere potest, ut deinde facili negotio per renes aut alias vias significatas fluat. De quo vid. *sect. 3. Aph. 20.* ubi ver dicitur fluxiones sanguinis afferre. Hinc medicæ observationes plurimæ ver inclinans, tanquam aptum tempus *miſtionis cruentæ* accusant, atque ideo præſervationis gratia venæ sectionem arripiendam esse censent. Calorem verò alias augere vel promovere sanguinis profusiones doceberis

ceberis ex *sect. 5. Aph. 16. & 19.* Benè etiam, quomodo calor venas laxet, & sanguinem fundat explicat *Septal. Animadv. med. l. 3. p. 39.* Eleganter hocce argumentum, quomodo scilicet in æstate salinæ lixiviosæ & volatiles aëris particulae morbos Epidemicos atq; horum causam proximam, scilicet sanguinem attenuatum excitent, tractat *Sylvius in orat. de morb. Epidem. §. 36. & c. §. 40.* Qui laudatus *Sylvius* itidem contagii incitamenta ex aëris salinis particulis deducit; & quamvis in eò gloriari possit insignis ille Medicus se primum hancce doctrinam, plenius tractasse, eò tamen inclinatur etiam *Pauli in παθήσας. de febr. p. 12. & 52. §. 40.* & alii plures, quos ob prolixitatem vitandam hîc reticeo. Eadem aëris, atqve hinc corrupti sanguinis causa præsumitur etiam subesse pestis cuiusdam speciei, veluti testimonia de hæmorrhagiis variis & mictione cruenta in peste observata nobis id persvadent. Videatur *Giselerus in obs. med. de peste Brunsvicens. Bartholinus cent. 4. hist. anat. 45. p. 331. & alii.* De mictione in puella febre pestilenti correpta *Plater in prax.* sæpè etiam observarunt accidisse illam mictionem in aliis febribus, quæ itidem inter alia agnoscunt aëris adminicula, pro suis causis exaltandis. Quemadmodum de ejusmodi mictu cruento cum febre observato agit *Christoph. Guarinon. Cons. 3. fol. 167.* De juvene robusto sanguineâ febre correpto, qui sanguinem cum urina minxit *Amat. Lusit. cent. 2. Cur. 93. p. 233.* De eodem affectu in quopiam maligna febre laborante vid. *Paduanus in process. curat. p. 224.*

§. 30. Excipiunt illam causam affectus animi, præcipuè sinistri, qui validam quoque causam subministrant mictioni cruentæ; Ex iis enim ebullitio & effervescencia sanguinis oriri, atqve consequenter sanguis cum lotio protrudi potest. Nolo enarrandis exemplis aut testimoniis inhærere de variis venarum aut arteriarum ruptione consignatis, quæ ruptio sæpè sine evidenti causa tum in corpore, tum extra illud, accidit; quivis autem colliget id mali eo promptius expectatum iri ex affectibus, atqve causis inde oriundis cruentis. Varia interea loca de animi affectuum potestate, quam iidem pro sanguinis & spirituum agitatione possideant, continentur in *Mollenbroc. medull. prax. cap. 19. p. 228. & c.* Accedimus ad affectuum effectus quosdam designandos: constat quippe ex irâ venam esse ruptam, uti patet ex allegatis in *Hæfer. Herc. Med. l. 2. c. 1. p. 91. Camerar. Syllog. memor. cent. 10. part. 51.* Sic de palpitatione cordis ex ira *Timæus l. 2. cas. 16. p. 104.* Imò ipsam mortem, post contentiones & ebrietatem secutam, esse testatur autor

cita-

citatus *Respons. Med. 36. p. 96. De morte item post iram agit experientis-*
simus Velschius in obs. Med. Episagmat. obs. 35. Camerar. l. a. part. 52. Hil-
dan. oper. fol. 643. & 958. Ex quibus oppidò liquet, maximas turbas san-
gvini conciliare affectûs, atque ideò interdum in corpore vasa penitus
rumpi, unde desubitò hoc modò extincti, falsò apoplexiâ, catarrhò
suffocativò, aut venenò interemti postmodum creduntur, ceu sectio
cadaverum illud quandoque detexit, de quo vid. *Hæfer. l. a. l. 1. c. 3. p. 23.*
Impossibile itaque non est, quin dicti affectûs *mictioni cruenta* manus
auxiliares quandoque ministrent. Quemadmodum aliquando in vi-
ro quopiam observavimus, in quo post iræ insultus, hæmorrhoides
suppressas *mictio cruenta* secuta est, imò quandoque ambos istos flu-
xus unò observatos esse tempore in eodem viro reminiscimur.

§. 31. Eò citius verò videtur ille mictus metuendus esse, quando
corporis motus vehemens accedit ad iratorum actiones, veluti paulò
post de motu plura testimonia occurrent. Jam solùm id mone-
mus, ne post iræ commotionem ad urinæ expulsionem sese quis adeò
angat, cùm possibile sit ut enixè urinam exprimens, *mictionem cruen-*
tam una promoveat, exemplum de eodem vid. ap. *Smet. misc. med. pag.*
563. Hinc perpendendam istam opinionem vulgò receptam cum suis
rationibus relinquo cuique, utrum locum semper habeat excremen-
torum, & urinæ potissimum depositio, ubi terror vel ira præcessit.
De isto asserto autem vid. *Hæfer. l. a. lib. 2. c. 1. p. 92. & 93.* Atque anxiam
hanc exclusionem urinæ eò citius repudiandam censeo, cùm medici
non vulgares accusent (tanquam causam sufficientem *mictionis cruen-*
te) frequentem mictum consuetudine inductum, quando scilicet quis
terminos decentis urinæ excretionis transcendit, & anticipando lo-
tium crebrius deponit, de quo ex aliis *Plater. prax. tr. 3. p. 825.* Facili ve-
ro consequentiâ ex isto mictu continuato lubricum renum statum &
subsequentem *urinam cruentam* oriri posse præsumimus.

§. 32. Eadem ferme est ratio gaudii, vel aliorum affectuum melio-
rum, in quibus pariter atque in illis oppositis affectibus excessus non
nimis convenit, & iis præcipuè, qui ad hæmorrhagias proni sunt.
De vena sponte rupta ex amore *Matth. Connax. l. 1. Cons. med. 3. Schenck.*
obs. l. 1. fol. 152. Qua ratione verò gaudium & lætitia Spiritus agitent?
vid. in *Mollenbroec. Medull. prax. c. 19. p. 232. & c.*

§. 33. Fores etiam eò celerius aperientur *mictioni cruenta*, si quis

enerem unâ velit exercere immoderatô ausu. Nihil de iis trademus, qui gaudiô nimio quandoque mortui esse dicuntur; Solùm illud attingemus, quod ex veneris usu nimio, & actu isto sæpè adhuc durante, homines exspirarint animam, de quo vid. *Lic. Garman. de mirac. mort. p. 51. §. 10. & alii*. Multa reperies testimonia & exempla de iis consignata, qui vel in congressu vel post eundem, ex pene sangvinem emisserunt. An mulier verò illa ex seminalibus vasis vel uteri vagina, lacerata in coitu, emisit sangvinem, cuius meminit *Borellus cent. 4. obs. 17*. non potui ex ipsius verbis concludere. De quopiam viro, qui loco feminis emisit sangvinem agit *Salmuth. l. 1. obs. 81*. Hinc cum quidam viderint ex nimio vel continuato concubitu secutam esse quoque *miotionem cruentam*, contenderunt à spermaticis vasis ad urethram amandari interdum sangvinem istum; Quemadmodum hujus mictionis sanguineæ causam in duobus adolescentibus, immoderatæ commissæ veneri tribuit *Milesius, de quo vid. Hollerius comment. in sect. 4. Aph. 78. & idem in Scol. prax. ad cop. de sangv. mictu*. Ob immoderatam venerem, eandem puri sanguinis mictionem ortam esse in duobus adolescentibus meminit *Collutius tract. de querel. nephrit.* ubi conciliationem simul reperies illius sententiæ de sanguinis hujus ortu, videlicet, quòd iste à renibus etiam per vasa spermatica vehi possit.

§. 34. Ulterius sequitur *motus violentus, mictionem cruentam* itidem faciens, utpote ex quo non solum sanguis agitur & vehementius propellitur ad vasorum orificia, sed etiam vasa fortius quassantur, dilatantur atque penitus rumpuntur, uti non pauca exempla illud docent. De mictione ejusmodi ex equitatione frequenti vid. *Schenck. obs. med. l. 3. fol. 536*. De eadem ex levi corporis motu *Horst. l. 4. obs. 43. f. 288. Mœbius in fundam. med. c. 17. p. 421, Laurent. part. 1. Exercit. in minus absol. ver. Hippocr. Aph. 75. sect. 4. p. 256. River. obs. 13. cent. 2. Job. Matthæus in relat. hist. cas. 4.* Ad motum referendus etiam est casus, qui inter alia incommoda, etiam lotium sangvinolentum quandoque causatur. De quo vid. *Schenk. l. a. Amat. Lusat. cent. 5. cur. 45. Alexand. Benedict. in prax. l. 22. c. 26. Et Plater. obs. med. l. 3. p. 790.* qui postremus mentionem facit pueri, cui post casum vel lapsum sanguis concretus & pus ex naribus, oculis & ductibus urinariis fluxit. Notamus adhuc circa casum ab alto factum, quòd non semper sanguinis fluidi vel congruati excretio præsupponat renes vel vesicâ affectam, cum etiâ aliæ remotæ

partes istam materiam naturæ regimine per renes & urethram amari-
dare queant, veluti alio in loco hujus dissertationis ostendimus.
Pertinent etiam huc alii motus, renes tundentes, videlicet ex sternu-
tatione, vomitu aut similibus actionibus contracti, de quo inferius in
curatione quoad antenus sumus acturi. Non attingam motum violentum,
vel injuriam renibus aut vesicæ cæsim vel punctum illatam, ex
quo continui vel unitatis solutionem atque malum istud cruentum
adfuturum esse, confectarium est. Metuendum etiam eò magis illius
mali augmentum est, si calculus impactus hæreat renibus vel vesicæ,
cujus asperitate, per motum unà admissum, profundius præcipitan-
tur ægrotantes in dictum morbum, ob vasorum lacerationem. Ma-
liè itaque videntur svadere nonnulli motum iis, qui calculo quadante-
nus grandi, sunt onerati; observabit enim quisque, cui curandus hic
affectus offertur, quod vehementius tincta urina excreta conspiciatur
post motum.

§. 35. Idem serè de vigiliis dici potest, quamvis in remissiori gradu,
quia præsentibus illis, per motum membrorum citius obvium, aut
objecta sensus moventia, sanguis fluidior & ad exitum alacrior red-
ditur; quæ à somno non tam faciliè expectanda sunt.

§. 36. Pergimus ad cibos, qui pariter suum conferunt symbolum in
mictione ista producenda: & sunt præcipui, qui bonam nutritio-
nem efficiunt, sanguinem adaugent, & infarciunt quasi vasa eodem,
ut contineri deinde non possit sine eorum ruptione. Eò citius verò
plethora dicta est expectanda, si qui bona facultate cibos digerendi, eos-
que in succum & sanguinem permutandi polleant. De plethora vel au-
cto sanguine in vasis sanguiferis alio in loco tradimus plura, quomo-
do abundantiam sanguinis insequi velint autores mictionem cruentā.
Deinde si cibi condimentis acribus, aromatibus, sale & similibus ab-
undent, faciliè dictæ mictioni viam sternere possunt. De flatulento-
rum ciborum noxa hoc loco diffundendum non esse arbitror, veluti non
longè post hæc luculentiùs illud apparebit. Interea si volupe est, evol-
vatur *Mœbius fundam. med. c. 17. p. 421.* ubi putat quempiam ex usu diu
continuato raphani rustici, rerumque nimium salitarum & acrium,
contraxisse *mictionem cruentam*.

§. 37. Excipit cibos potus, qui non parum accusandus est in hæ-
morrhagiis promovendis, præprimis verò cerevisia parcè cocta, vel

recens parata, quæ propterea facile acelsens & fermentationem in corpore excitans non minus *mictionem cruentam*, quam *stranguriam* (idque magis in dispositis) promovere valet.

§. 38. Non est silentio prætereundum *vinum*, quod inter alias hæmorrhagias *sanguineum mictum* accelerat; Sanguinis verò effluvia excitari à vino multiplex Autorum testimonium confirmat, ex multis cionfultur solum *Forestus l. 13. obs. 12.* Nescio an olim fabulâ hâc sequenti mutuum quempiam respectum inter sanguinem & vinum indigitarint; dum vinum ex sanguine Gigantum dixerunt ortum, de quo *Ursinus in analect. sacr. p. 229.* Imò miranda est actio, si vera scilicet amici cujusdam relatio, quod observatum fuerit, funera trucidatorum hominum emisisse sanguinem; si præsentibus fuerint, qui vinum biberint, aut manus eodem laverint. Hinc de vino hæmorrhagiis excitandis apto rectè videtur statuere *Dioscorides*, quod ante vel post balnea sumtum veneni instar esse soleat, ob formidolosas easdem hæmorrhagias augmentum sumturas. Atque istud facile consensum nostrum sibi devincit, si sanguinis ebullitionem in balneo calido contractam, & auctu possibilem ex vino ingesto pensi habeamus; Ex quibus simul liquet, quid de balneis calidis vel pro curatione *mictionis cruentæ*, vel usu aliâ consuetudo sentiendum, si vereamur hæmorrhagias. Addendum hîc ducô illud *Hæferi (l. a. lib. 7. c. 5. p. 337.)* monitum, dum interdicit puerperis aromatibus & vinò primis diebus; periculis istis ibidem recensitis ex usu dictorû futuris, sanguinis fluxus facile metuendos etiam annectendos esse suspicor. De vino in hæmorrhagiis minùs tutè usurpando agit *Timæus l. 1. cas. 34. p. 65. &c.* Causatur idem Hæmoptysin juxta aut. cit. *l. 2. cas. 15. p. 103.* De vomitu sanguineo ex Hispanico vino contracto idem *l. 3. cas. 6. p. 116.* Quam mirè verò vexentur hæmorrhagiis, qui aliâs iisdem sunt obnoxii, si leviter se adimpleant vino in conviviiis vel nuptiis, & exerceant saltationes, experimur non rarò; sicuti etiam mulierculæ id ipsum, suò exemplò non infrequenter testantur. Sed *mictionem cruentam* à vino ortam, vel auctam invenies non semel in observationibus medicis, de quo *Bartholin. cent. 4. hist. anat. 45. p. 328. & 330.* *Hieron. Reusner. Schol. ad c. 22. in Jodoci VVillichii de probat. urinar.* De febricitante ex nimia crapula, qui evasit mictu sanguinis, agit *Zacut. Lus. prax. med. adm. l. 2. obs. 69. p. 189.* Observavit quoque in Viro hydropico ex assidua ebrietate istum morbum *Henr.*

ab Heer. obs. rar. 17. Imò mictionem istam promoveri ex usu vini non obscure concludemus ex sect. 7. Aph. 48. Citiùs verò molestiam istam mictionem concitabunt vina medicata: Sic de *Absinthiaco vino*, quòd mictum cruentum produxerit, vid. allegata ap. *Bauschium de Hematit.* p. 22. & 26. Observavi & ego ex eodem potu similem *urinam* in Viro quopiam consultissimo *gliscere*, quæ sopita antea per dies aliquot videbatur. Atque cum non rarò præsupponenda sit renum inflammatio, vel aliarum partium in mictione ista, fugiendum quoque erit vinum, cum juxta *Septalium* (in animadv. med. l. 2. §. 59. in inflammationibus noceat. Multò magis etiam nocebit vinum jejunò stomacho haustum.

§. 39. In eandem classem sanguinem moventium referenda sunt omnia *aromata*, quæ acris, volatili & penetrante sapore prædita sunt, uti jam ante hoc innuimus. Hinc inter medicamenta opposita sanguinis fluxui cuicunque parcè vel planè non recipienda esse talismodi penetrantia sentio; quamobrem recte quoque videtur rejicere cinnamomum ad sistendos mulierum fluxus à quibusdam præscriptum *Primerosius de vulg. error.* l. 4. c. 43.

§. 40. Non frustra etiam monebimus circa *moschum*, quod eum fugere in mictione cruenta æque ac in aliis hæmorrhagiis deceat medicum; si experientia de eodem comprobatur illud annotatum apud *Fallop.* tom. 2. c. 23. & *Hæfer. l.c. lib. 2. c. 3. p. 124.*

§. 41. Annotarunt autores quoque alia, quorum usus quandoque visus fuit hæmorrhagias varias & peculiariter *urinam cruentam* promovisse, unde svadent ne ista faciliè in dictis affectibus usurpentur. De moscho antea dicto, *Iride florentinâ* & *hyssopi coma*, quòd sanguinem moveant, vel alliciant, si extrinsecus admoveantur corpori vid. *Petræus nosol. dissert. 12. quæst. 6. p. 235.* Mentio fit herbe hæmagogæ apud *Galenum* (l. 4. de simpl. purgant. facult.) quæ casu reperta sanguinem è toto corpore eduxerit. Adde *Berell. l. 4. obs. 91.* Sed illud *Galen*i inter fabulosæ antiquitatis reponit particulas *Petræus nosolog. dissertat. 12. quæst. 5. p. 235.*

§. 42. Mictionem sanguinis & alia mala efficere *cornu spicæ* assumptum adstruit *Rattray theat. sympath. p. 13.* Est etiam *Fischeri* (in corp. med. imperial. l. 3. p. 193.) monitum, ne *ammoniaco Gummi* sapiùs utamur, cum sanguini per urinarios ductus exitum paret. Sed uti varii morbi

quandoque ex rebus vilibus, & quibus nequiquam effectus ejusmodi tribuisses, dicuntur & putantur sublati: Ita casu sæpe fit, ut morbi natura nos latens coincidentes effectus ostendat, qui, velint nolint medicamentis aut aliis admissis rebus & adminiculis ascribuntur.

§. 43. Hic forsitan & hoc inter monstra ab Experientia deprompta referas de *Laudano*: *Hoffmannus* quippe (*de medicam. officin. lib. 2. c. 169. §. 15.*) in colico dolore exhibuit gr. II. in syrupo de chamæmelo, unde se nihil lucri præter *missionem cruentam* expertum esse affirmat. Primò hîc noto, vix à *Laudano opiato* & exigua quidem hæc quantitate ducendum esse effectum, quamvis sententiæ variorum autorum de eodem suffragia mereantur, quòd venerem stimulet juxta *Garmannum* (*de mirac. mortuorū l. 1. p. 109. §. 17. Doring. de opio c. 3. p. 82.*) sudorem moveat juxta *Grubium* (*de simpl. med. cognit. p. 146.*) & juxta *Valerium meth. med. p. 65. Doring. l. a. c. 4. p. 85.* Calidum aliàs etiam creditur *opium* propter amaritudinem, de quo & exceptionibus contra sententiam hanc vid. *Casmanus in phys. l. 1. part. 1. p. 535. Doring. l. d. cap. 6. p. 18. &c.* Alios effectus plures hoc loco taceo, qui analogiam quampiam quasi suppeditant, quòd *opium* sanguinem attenuet & ad expulsionem componat, de quo, qui de *opio* scripserunt, consulantur. Non tamen inductionem ex aliis similibus provocatis hæmorrhagiis fortè quis observaverit, quæ *opium* ejusdem efficaciz fuisse attestetur; Cum ex plurimorum Medicorum sententia *opium* vim fluxus sedandi possideat. Taceo alios insignes usus *opii* à multis deprædicatos in medicina, unde etiam illud Chymicus non vulgaris, langventium suffragium vocat, & in hæc inter alia prorumpit verba: *Quare, quicumque sit medicus, qui hujus cognitione caret, omnem rudentem moveat, ut illud in tempore assequatur, & pœnam neglecti Deo & proximo debiti officii cautè declinet.* Sed, si licet redire ad *opii* vim hæmagogam apparentem, *Borellus cent. 4. obs. 57.* narrat quempiam pro somno inducendo post venæ sectionem sumfisse dosin duplicem *Laudani*; sed eundem ob effluxum sanguinis è vena factum noctu mortuum esse. Quis verò non jactationi corporis atque inde ortæ apertioni deligatæ venæ potiùs, quàm *opio* vendicet effecta dicta? Hinc, quamvis aliàs somnus post V.S. admitti possit, juxta *Primeros. (de vulg. error. l. 4. c. 23.) & Hæferum (l. c. lib. 3. c. 5. p. 195.)* benè tamen iidem in arte concitatis hæmorrhagiis dictis, & mulieres statim à partu somnum non admittunt, ne inadvertenter extremus effluat sanguis juxta salubre monitum *Hæferi l. a. lib. 7. c. 5. p. 336.* Non

autem opinabimur *moscho*, qui in quavis opii præparatione locum habet, istos effectus assignandos esse, quamvis pro alia atque alia compositione adhibita etiam ipsius efficacia variare possit. De *Landani* aliàs laude & opportunâ ipsius ope in fluxu sanguinis compescendo vid. *laudatus Hæferus l. 3. c. 5. p. 194.* *Helmontius* applicuit vulneri *opium*, ex quo sedatus dicitur fluxus. Idem commendat *Heurnius*, contra Hæmorrhagias, si cum semine hyoscyami porrigatur. *Helid. Paduanus* itidem cum conserva violarum & pauco semine hyoscyami contra hæmoptysin tanquam egregium deprædicat medicamentum. De narcoticorum usu commendato in ardente mictione & ulcere renum vid. *Plater. part. 3. p. 862.* Duplici autem ratione opium in hæmorrhagiis prodesse videtur, quatenus scilicet illud somnum evacuationibus tantum non omnibus proficuum, atque sedatum flatum efferorum humorum, ex sententia plurimorum medicorum promittit.

§. 44. Possemus etiam contra alia medicamenta adstringentia & fluxibus variis aliàs opposita non pauca proferre, quæ assumpta contrarius planè effectus fuit secutus: Sic notum est cortices granatorum mirificè adstringere, & propterea in variis fluxibus commendari, de quo *Reines. var. lect. p. 627.* Volunt tamen eosdem etiam movere menses, de quo observationes vide in *Bartholin. cent. 4. hist. 39.* De dictorum corticum granatorum simili effectû & operandi ratione videatur *Tackenius in Hippocr. Chym. p. 127.* *Suvalve de Alkali & acido p. 137.* Valeremus etiam nonnulla de martialibus addere, quæ aliàs dicuntur adstringere; interea quomodo ista moveant menses vid. *cit. Tacken. l. a. p. 248.* Atque sic, uti subinnuimus jam, observamus quandoque monstra in morbis (juxta loquendi formulam *Averrois l. 7. collect. c. 2.*) fieri, & varias regularum exceptiones observari; quibus docemur confidentiam atque scientiam nostram non semper satis firmo inniti fundamento.

§. 45. Videntur etiam purgantia non omni culpa vacua esse, præcipuè si crebrius vocentur in usum, aut acria vel fortia nimis sint. *Aloë* plurimis medicis in sanguinis fluxu vario malè audit, uti paulò post experiemur. *Manardus* verò in *lib. 12. Epist. med. 3. p. 321.* dicit, nullum idoneum medicum de *Aloë* vim menstrua movendi tradidisse, & in tota Epistola citata, errore inductam hanc opinionem, falsumque esse,

esse, allaborat probare; quin imò assignat eidem potius vim contrariam, scil. sistendi vim salubrem in sanguinis excretionibus. Casu itaque arbitratur fieri, si hæmorrhoides sequantur, quod familiaris aloës usus sit plurimis, ex quo putetur oriri hæmorrhoidum fluxus. Pergit Manardus ibidem: *Novi, inquit, ego virum, qui ex potu Rhei Barbarici, quo frequenter utitur, idem se pati, (scil. reſerata ora venarum ani) affirmat, quod alii dicunt ex aloë futurum: quum tamen nemo adhuc, quod norim, tale Rheo Barb. adſcripſerit maleſcium.* Porro, dicit ille, non deſunt, qui ſcripſerunt à polypodio ſanguinem per urinam elici, ſimili & ipſi, ut arbitror, argumentò decepti, quod ſcilicet epotò polypodiò ſymptoma illud nonnullis acciderit. De eadem materia agit etiam citatus Manardus in notis ad *Mefuen. p. 329. &c.* Verum moderni Medici majorem nobis faciunt fidem, ut manus demus in his vimque hæmagogam minus derogemus iſtis: Suſpectum autem, uti ſemper, ita præcipue in rerum affectibus, menſibus, & ſimilibus morbis eſt uſus *Rhabarbari Septalii* in *Animadv. l. 7. §. 116 &c. & 144. lib. 6. §. 157.* Circa quæ ſubneſto, ſcilicet me ignorare, an non *Septalius* propter *Rhabarbari* uſum omnem in aliis morbis reſectum, peccet! De aloë plurimorum eſt conſenſus, quod fluxus ſanguinis promoveat, de quo vid. *Giſelerus in obſ. 7. de peſte in præſat. Rattray in Theatr. Sympath. p. 13.* De aloë an ora venarum aperiat vid. *Sennert. Paralip. p. 71. & 73.* Aſſerit etiam illud *Septalius l. a. lib. 6. §. 156.* Eadem eſt mens Italorum dicentium, ex centum hominibus *Aloëticiſ pilulis* utentibus nonaginta ferè hæmorrhoidibus laborare. Iſthoc ſtatuentibus addatur etiam *Sylvius in prax. med. l. 1. c. 33. §. 111. Horat. Augeniſ l. 2. de peſte c. 13. Valeniſ in meth. med. p. 45. & alii.* Sed conciliationem harum opinionum vid. in *Rolfinc. tr. de purgantibus*, & aliis in locis, *Hoffmann. de medic. offic. l. 1. c. 3. §. 12. & 13. Gruſing. de tripl. evac. part. 2. p. 172.*

§. 46. Hæc fuerunt de Aloë dicta, tanquam pharmaco mitiori, ecquid de fortioribus pronunciabimus? tribuit hiſce vim pellendi ſanguinem & aperiendi venas, ſcil. *ſcammoniatis*, atque ideo in hæmoptyiſ illa vetat *Septalius l. a. lib. 6. §. 155.* Et ſi vehementer purgantia urinam movent & menſtruas purgationes, atque ideò vel abortum faciunt juxta *Valleſ. in Hippocr. l. 5. Epidem. text. 17.* Si etiam ſanguinis vomitus & excretiones promovent *ad l. c. text. 41.* Si porro purgantia ſanguinem colliquant calefaciendo, commovendo & exagitando, ſtatuent hoc eòdem *Valleſ. in Epid. l. 5, text. 41.* Quid mirum ſi purgantia, præci-

præcipuè verò fortia, caulentur interdum mictionem cruentam, cum non simplex causa ex dictis, vel aliis rationibus promanans, id evincere videatur.

§. 47. Facile etiam subsumemus ex hæcenus dictis, quid de diureticis statuendum sit, si quis fluxibus sanguineis aliàs laborans, hilce utatur. In renum morbis verò vel vesicæ multo succo repletis non esse admittenda diuretica; imò, quod exulcerent ista & varia inducant mala, certitudo peti potest ex loco citato *Vallesii text. 17*. Constat etiam quod ex mitiorum medicamentorum, scilicet granorum Juniperi usu, urina cruenta reddita sit, id annotante *Pison. observ. 105*. De eadem observata post spiritus *Therebinthinæ* exhibitionem legatur *Hildanus cent. 5. observ. 52*. Quamvis ejusmodi fortia non ab omni culpa libera esse putemus, si præcipuè excessus in usu continuato vel docti accedat, fortè tamen mictio hæc non contigit ex istis tanquam causa præcipua, sed quatenus nephritidi vel calculo occurrere conati sunt illis, quâ ratione medicamenta ista, dicta vasa & renes lacerârunt, atque ita quoquo modo cruentam urinam simul constituerunt.

§. 48. Tribuunt aliàs singularem quoque vim hæmorrhæo serpenti, quod demorfi ab eodem per omnes ferè corporis partes sanguinem emittant, de quo videatur *Galen. de theriac. ad Pisonem c. 8*. Forsitan cautela quoque circa serpentum partium usum hic locum habet, siquidem pertinacem narium hæmorrhagiam à pulvere ossium serpentis assumpto, puerum quendam *Helmstadii* invasisse fidem facit *Job. Heinr. Brechtfeld in disputatione medica de venenis Helmstadii habitam §. 35*.

§. 49. Singulariter item officere vesicæ, renibus aut sanguini cantharides jubemur credere, cum plurimi de iisdem inter alia venena agentes, ab earum usu mictum cruentum dependere statuunt. De quo vid. *Rattray in theatr. symp. p. 10*. *Mollenbrocc. medull. prax. pag. 603*. §. 66. &c. *Fehr de Scorzonera p. 133*. & 161. *Marcus Marci phil. vet. rest. p. 4. f. 3. Miscellan. Acad. nat. curios. ann. 1. obs. 133. p. 296*. *Garmann. de mirac. mort. l. 1. p. 107*. §. 13. *Forest. l. 24. obs. 7. p. 448*. *Grüling. de triplic. evac. part. 3. p. 94*. *Mœbius l. c. cap. 17. p. 421*. *Forest. l. 24. obs. 7. p. 448*. De stranguria ab istis externè applicatis *Timæus l. 2. Epist. 5. p. 102*. ex tactu vel olfactu illarum è corpore evacuatum esse sanguinem vid. *Barricellus hort. gen. p. 117*. De cantharidibus stranguriam & mictionem

istam excitantibus, & qui negent hoc, vid. *Hæferus l. a. lib. 3. c. 4. p. 177.*
Ec. Controversiam etiam de illo effectu vid. apud *Timaum l. a.* Non
pauca superessent de dictis istis testimonia, sed super sedemus
amplius disquirere, unicum adhuc addentes hoc, quod ferè spe-
cificorum medicamentorum argumentum, vel defensio, ex dictis
peti possit.

§. 50. Præterea ex venenis assumtis scaturiisse quandoque affectum
istum testantur observationes; Videatur inter alios *Paræus l. 20. c. 36.*
qui plura desiderat exempla, adeat eos, qui de venenis, aut de iudicio
venenis interemtorum scripserunt. Idem intelligendum est de variis
liqvoribus, vel rebus siccis causticis incautè absorptis, quæ plurimum
etiam iidem autores in venenorum tractatione attingunt, quoad sym-
ptomata & quoad curationes.

§. 51. Sequuntur ulterius *retenta* inter causas *miſtionis cruenta*, quæ
si non deponantur iusto tempore, sylvestres & noxiæ particulæ cum
laudabili chylo per intestina trajiciuntur, atq; ad vasa sangvifera trans-
vehuntur, ex quo non potest non variorum morborum fomes, atque
consequenter etiam, *miſtio* ista excitari vel saltem augeri. Forſitan
etiam sangvinem, præter suas evacuationes consuetas, persistentem
quis annumeret retentorum numero; verum cum non omnis san-
guis dicto modo excernendus sit vitiosus, inter retenta absolutè vitio-
sa illum minus commodè referemus; nisi eidem inter excrementa u-
tilia dicta locum impertiri, aut secundum quid, excrementitium de-
clarare rorem huncce vividum velimus. Rectius verò causam devol-
vemus in transpirationem insensibilem impeditam, vel alias feri eva-
cuationes suppressas, cum ideò qualitatum secundarum auctio acce-
dat sero, ex quo deinde facili negotio fermentatio in sanguine, rosio
item, & ruptio vasorum provehitur.

§. 52. Quid si verò simile statuamus contagium etiam excitare posse
hæmorrhagias, de quo suspicionem mihi suggessit relatio ministri cu-
juspiam pauperis scriniarii; qui ubi in magistri sui lecto vix per du-
as noctes dormiverat, in prolixam incidit hæmorrhagiam narium
ita, ut de viribus & vita desperaret. Cessante verò tandem istò fluxu
immundis lecti stragulis, aut linteo substrato uxorisque ipsius men-
strui maculato, causam attribuit. An non igitur menstruata mulie-
res maritos secum eodem in lecto concumbentes possint inficere, at-
que

que istum fluxum sanguinis inducere, præprimis si iidem sint in hæ-
morrhagias proni, & exerceant indefessi conjugalia debita, mediten-
tur curiosi? Nobis non videtur illud impossibile, si jucundam pariter
atque utilem considerationem de fermento menstruo & contagio-
ne in consilium vocamus.

§. 53. Accingimus jam nos ad *signa* hujus mali & locorum affe-
ctorum cognitionem, uti & modum, quò mictio ista accidit; atque
hæc differentiis constituendis & curæ convenienti eligendæ admini-
cula suppeditabunt. Futuri hujus morbi indicia fere sumi possunt
ex *f. 7. Aph. 36*. Expectandus etiam est citius iste mictus in iis, qui cal-
culò laborant, quam validam mictus hujus causam superius sumus
expertii. Præterea si aliæ cessent evacuationes sanguinis, & nephriti-
cus sentiatur dolor, infirmitatis renum & hujus transitus imminen-
tis sanguinis suspicio oritur. Ubi etiam ea in consilium admittenda
sunt signa, quæ aliàs de renum debilitate credantur testari. Item ju-
dicandum de mictu secuturo, si post morbos sanguinis massam infe-
stantes, pro crisi futura stranguria, nephriticus dolor, aliave indicia
circa renes appareant.

§. 54. Præsentis mali indicium est, si urinæ verus sanguis sit per-
mixtus, verus dico, ne decipi se patiatur medicus ab urina tincta ex
assumptis rebus variis, vel salibus in sero contentis. Quemadmodum
hoc monet, & quasdam causas urinæ rubræ adducit *Hæferus l. c. l. 3. c. 4.*
p. 171. Injungunt etiam alii, ut in scorbuto probè ad colorem lotii at-
tendamus, cum iste sæpè ad sanguinis tincturam accedat, ubi tamen
neutiquam sanguis præstò est. De quo legi merentur *Riverius in prax.*
tom. 2. l. 12. c. 6. p. m. 112. *Dravvitz vom Scharbock p. 357. & alii*. De co-
lore subrubro urinæ an à bile, an verò à sanguine oriatur differentem
vide *Sennert. Instit. maj. p. 571. & 578. & c.* De urina cruenta putata, quæ
potius habendū fuerit vinum rubrum priùs assumptum, ac postea mi-
nus alteratum excretum *vid. apud Hæfer. l. a. pag. 171*. Idem
statuit de cerasorum vino rubro *Bartholinus cent. 4. hist. 45. p. 328*. Ve-
rùm ibidem fortè vera adfuit mictio cruenta, ceu postmodum even-
tus docuit. Præterea de lotio rubrò colore tincto ex usu fructus in-
dicæ ficus observatio legatur *Fidelis de relat. med. p. 121*. De eodem ficus
effectu, & quod radix rubia tinctorum assumpta, vel in manu saltem de-
tenta urinam similiter tinctam efficiat, testatur *Porta in mag. nat. l. 8.*

c. 13. p. 355. De urina nigra nobis non licet hoc in loco esse prolixiores; Itaque putamus explorandam esse sanguinis præsentiam si (non neglecta inquisitione de vitæ vel diætæ ratione, quæ præcessit mictum sanguineum) linteum album atque mundatum immissum in lotium, posteaquam extractum iterum fuit, sanguineum vel carneum ostendat colorem. Sine dubio etiam citius ad fundum urinalis confidebit sanguinis portio, si verè sit iste admixtus urinæ, quàm quidem si ex assumptis urina mentiatur sanguineum colorem. Urina verè cruenta aquæ similis existet, in qua caro recens macerata est abluta, & modò magis modò minus tincta, non tamen splendida, lucida vel pellucida erit, quàm si tincturam nacta est à rebus aliis.

§. 55. Præsuppositâ itaque *urinâ cruentâ*, iudicatur ista à vasis renum vel sphinctere vesicæ orta, si meracioris sanguinis copia reddatur per *urethram*; si præter voluntatem magis exsiliat; si facilius etiam præcipitetur sanguis ad fundum vasis, in quo excepta est ista urina; vel si in terram decedentes huius mictus guttulæ promptius in grumos abeant. Porro si urina difficulter & non sine dolore interdum reddatur ob grumos in vesica collectos, eos verò ab affluente sanguine copiosiore ortos credendum est. Ratio insimul haberi potest aliarum præcedentium conditionum vel affectuum vesicæ, renum aut partium genitalium, ex quibus signa depromi possunt, pro vera causa vel loco affecto huius mictus determinando; de quo maioris evidentia gratia, accersenda monita practitorum ex capitibus de renum debilitate, intemperie, vulneribus, laxitate, inflammatione, ulcere, calculo, vel aliarum partium morbis mictui cruento subservientibus.

§. 56. Illa paulò ante recensita signa non ita locum invenient in *mictione cruenta*, quæ ortum debet dilatatis renibus, utpote à quâ causa dolor non ita erit præstò in renibus, sanguis ex adverso intimius erit admixtus urinæ, color etiam diutius in eodem persistet, nec ita subito prorumpet ex urethra sanguis, aut fundum petet adeò magna copiam coagulatae materiae sanguineæ. Sic pus etiam de loci affecti conditione testabitur; quæ verò loca sint læsa, dolore se prodent. Forsitan pro causis huiusce dolorificis melius explorandis ac definiendis facit doctrina *Sylvii*, quam de colici vel similium dolorum natura accuratè communicat vid. citatus autor in *prax med.* c. 14. Benè enim ibidem dolores juxta suas causas, humores peccantes, rodentes, vel aliò modo comparatos, & partes accuratiore sensu præditas, atque ideò affe-

Etas discernere docet. Cui etiam *Deckerus in notis ad prax Barbett.* ob eandem sententiam addi potest. Sed ne in *Aphor. 75. ad 82 usq. sect. 4.* commentarium tradamus, de signis locorum affectorum in mictione cruentâ, remittimus Benevolum Lectorem ad eorundem aphorismorum elegantes Commentatores præcipuè ad *Hollerium, Hearnium &* qui plures digni illò censentur encomiò.

§. 57. Si verò aliæ partes mittant sanguinem aut pus pro urinæ miscella, ejus ortus ex partium functionum aliarum læsione, aut similibus indicationibus judicandus est. Præsumimus etiam loca remota affecta ex accuratiore mixtura amborum concurrentium humorum scil. urinæ & sanguinis. Imò profluvium illud continuum magis & celerius postmodum terminatum erit expectandum; cujus me com-monefacit natura criseos vel abscessuum. Interea illa signa sufficient, sepono itaque ab autoribus tradita alia, cum sine exceptione vix significant loca affecta, velut quidem iidem hocce præstare sua credunt signa annotata.

§. 58. Sequitur ut etiam tractemus atque tradamus *prognosin*, quæ ratione curæ, plurimum non est latifica: Imo *prognosis* sæpè ipsa difficulter colligitur, si primitus appareat illa, quia de loco affectio vel causis non semper in initio apparet indicium, præcipuè si dolorem nullum ægroti persentiscant. Interim ratione peccantis materiæ, verbi gratia sanguinis corrupti, & attenuati, continuabit fluxus facilius, quàm qui ex plenitudine ortus est: utpote qui citius cessabit juxta mentem *Petr. à Castro l. a. p. 304. §. 224.* De *mictu critico* adducemus adhuc sequentia ex *Spigelii l. 4. de febr. semitert. p. 145. quadragesimo*, inquit, *die plerumq. in tertiana colicam spontè solutam vidi per purulentas mictiones, non admodum congruâ observatâ victus ratione, præterquam abstinentiâ vini.*

§. 59. Solemus etiam ex conditione loci affecti, vel causæ gravitate, aut levitate, futurum statum metiri: si scilicet vulnera profunda ad-sint renum, vesicæ, testiculorum, ureterum; aut minus talia. Quæ omnia exactius ventilare prolixitatis vitandæ gratia supersedemus. Interea de vulneribus renum testiculorum, vesicæ, ureterum ac penis qualia sint habenda, videantur, qui judicia de iisdem annotarunt. Atque harum partium vulnera plurimum desperatæ curæ censentur, quemadmodum aliæ causæ multæ, præter! paulò post sequentes, reddi possent, si res probatione indigeret.

renum vulneribus curandis, si recentia sint, facit *Hartmann. in prax. chym. c. 189.*

§. 60. Ratione ætatis, senes periculo majori in *mictu cruento* sunt expositi, & curatio illorum est difficilior ac longior juxta §. 2. *Aph. 39. & §. 6. Aph. 6. adde §. 3. Aph. 31.* Et idem *Hippocr. 6. Popular. sect. 8. p. 818.* inquit: Renum affectiones non vidi sanatas supra quinquagesimum annum. Causa potissima difficilis curationis vel consolidationis est, quia motus continuus feri est ad renes, unde æque hæc vulnera, atque pulmonum ulcera, juxta medicum non infimæ notæ, immedicabilia ut plurimum pronuncio. Cum verò in eorum ætate declinante facultates plurimæ, & eorum fundamenta, scilicet Spiritus & vegetæ vires dilabantur, atque scorbuti pertinacia per sæpè sese huic ætati associet, hinc uti alia, ita & hæc vulnera vel ulcera difficilior sanari in propatulo est. Si porrò ulcera renum subsequantur, & puris fluxus non cesset, facile quivis subsumet, quid sit futurum ob renum consumptionem metuendam. Sic dextri renis carnem ex propria membrana in vesicam secessisse observavit *Hercul. Saxon.*

§. 61. Deinde ratione temporis, diutius præsumitur duratura, quæ vere accidit, quàm quidem quæ fit frigidioribus anni temporibus, ceu nos instruit ferè *Secl. 3. Aph. 20.*

§. 62. Præterea ratione symptomatum, periculosa videtur mictio, cui convulsionem superveniunt, sicuti de hæmorrhagiis id pronunciat *Hippocr. in Secl. 5. Aph. 3. 56 & Secl. 7. Aph. 5.* Commiseratione etiam dignus est status iste, si urinæ exitus planè inhibeatur aut supprimatur. De eodem, & cur mors sequatur, videatur *Sebizius in diss. 7. de facult. nat. coroll. 4.* Et *Varandæus in affect. renum ac vesic. p. 85.* habet exemplum de *Ischuria* orta ex vena renum rupta, ubi experienciâ edoctus prognosin de morte hoc malum facile exceptura subnectit. Exemplum alia dictorum incommodorum vid. ap. *Schorer medic. peregrinant. p. 53.* Conjectu etiam facilis est eventus tristis, si ureteres ex sanguine conglumato, calculo, sero vel aliâ causa fuerint obstructi aut rupti. Notatu digna videntur verba *Dureti* (in *Holler. l. 1. de morb. intern. c. 52. p. 439.*) *urinas cruentas, inqviens, bullis obsitas, stabiles & fixas à frigido oriri, & signa intemperiei frigide, hepatisq; exhausti in Hydropicis, atq; sic actum cum ipsis, & mortem in propinquo esse.* Taceo alia indicia quæ pravam itidem conditionem mictus designant v.g. *alvus adstricta, pallor corporis, anorexia, sitis, syncope, virum jactura, lassitudo & similia,* quæ etiam

etiam hac ratione non bonum promittunt eventum, quia malum augebimus per spirituosas, vel humidorum copiam, quæ indicantia illa symptomata sibi poscunt.

§. 63. Dehinc ratione modi, si mictus cruentus violento ruat motu, periculo non vacat *ad sect. 2. Aph. 51.* De mictu verò periodico quòd melioris sit conditionis, quàm continuus *vid. Riverius cent. 2. obs. 13. Et Hippocr. l. 2. prædict. V. 138. sanguinem inquit, mingere raro quidem & sine febre ac dolore nihil mali significat, sed lassitudinum solutio fit.* Iste autem fluxus violentus tolerabilior est, si propter sanguinis quantitatem à naturæ regimine promovetur, cum ea etiam sine magistro didicerit rectè agere: imò digitò quasi necessariam evacuationem sanguinis quandoque monstrat & requirit, de qua necessitate dicta videantur inter alia *sect. 6. Aph. 10. sect. 5. Aph. 68. sect. 4. Aph. 60.* Eo tutius etiam fidimus hæmorrhagiis, si non in locis abstrusis fiant; deterioris verò conditionis sunt fluxus symptomatici & critici, qui à mala sanguinis qualitate oriuntur, vel qui à violento motu, casu, calculo & aliis hujusmodi causis oriuntur. Ex his quippe causis non potest non sequi continua mictio, malum haud exiguum portendens: etiam si stupenda inaudiamus exempla de incredibili ferè sanguinis profusi copia, quòd malum istud superarint sæpe homines, & convaluerint, feliciter: Inde verò spes indubitata vix haurienda, aut de salute ægroti facienda est, ob dubium eventum. Cui lubet de diuturno sanguinis mictu evolvat *Forest. l. 4. obs. 13.* Nec tumidum itaque nec timidum sese gerat in prognosi & praxi medicus, sed mediâ incedat viâ, oportet. Notum quippe est medicum esse debere decenter audacem juxta monitum *Hæseri l. 6. p. m. 78. & 79.* de quo fermè loquitur etiam *f. 2. Aph. 27.* Interim in continuo mictu cruento malum vel periculum non abesse pronuntiandum est; quid si lethalem vel incurabilem nos jubeat quandoque declarare istum fluxum *f. 8. Aph. 6.* Cæterum de morte quod insecuta sit mictionem cruentam *vid. laudatus Bauschius de Hæmat. p. 11. adde etiam pag. 80.* De mictione sangvinolenta, quam repentina secuta est mors *vid. Hildanus cent. 6. observ. 45. p. 556. & de periculo hæmorrhagiæ ex pene observatæ ibid. obs. 47. p. 557.*

§. 64. Neque hoc silentiò prætereundum, quòd mictus cruentus ratione *mutationis*, si scilicet transeat in alias evacuationes per loca tutiora & vasa minora factas, sit melioris conditionis. Non enim desunt exempla & observationes, quæ id nobis persvadent, videatur *in hanc rem*

rem sect. 5. Aph. 33. Prælumitur autem bonus status istius mictionis, si in hæmorrhoides mutetur illa, ob rationem hauriendam ex *sect. 6. Aph. 11.* quemadmodum etiam superius metastasin mutuam horum fluxuum attigimus.

§. 65. Denique ratione alius *immutationis*, prognosis faciliè constitui potest de affectu, in quem degeneravit mictus cruentus. Notum quippe est, quod in maciem, cachexiam, hydropem, & similes affectus abeat mictus sangvinolentus. *Grembsius in arb. integr. & ruin. l. 2. c. 1. §. 7. pag. 228.* *Calculosi, inquit, in quibus mictio sanguinis per aliquot annos durat, Hydropici deinde moriuntur.* Varia exempla hydropis, quod scilicet iste nimias hæmorrhagias plurimum sequatur vid. inter alios apud *Bauschium l. c. p. 15. & c. & p. 81.*

§. 66. Urget instituti nostri ratio, ut ad curationem propiùs accedamus, ideoque *dietam* præmittemus, cum venienti occurrere malo eâdem soleamus, veluti & in curatione ipsa invenit locum. Rerum non naturalium & remotarum causarum classes superius lustravimus, ad quas recurrens & respiciens medicus faciliè subsumet, quid profit nec nō, quid lædere possit item? Quare operosiùs ista, ob crambes bis coctæ futurum tædium non repetemus, pervolabimus interea, quæ restare arbitramur circa dictam diætam monenda.

§. 67. Atque sic affectibus frenum injiciendum est, præcipuè verò illis, qui hanc & alias sanguinis evacuationes producant.

§. 68. *Calidus aër* vel loca calefacta vitentur ob rationes inter causas remotas superius adductas; & ex adverso frigidiora loca eligantur.

§. 69. *Cibo & potui* tantum decidant pro malo futuro avertendo, vel præsentè compescendo, quantum vires permittunt, dictæiō isto suffulti: quod natura paucis sit contenta. Atque uti in generali illa regula dicitur, quod abstinentiâ & quiete multi morbi curentur; ita imprimis illud hoc in affectu locum invenit. Quemadmodum etiam solâ diætâ curâsse ægros reperies *Asclepiadem Prusiensem, de quo Rod. à castro in med. Polit. p. 26. Celsus l. 5. c. 1. Plinius l. 26. cap. 1. & Reinesius Epist. 46. pag. 394. Juxta Petr. à Castro in Imbr. aur. cent. 6. Aph. 5. p. m. 89.)* Jejunium evacuatio quædam est, & plurimum prodest ad fluxiones sistendas, ita, ut nihil magis fluxiones moveat, quàm *cibus & potus.* *Et Castr. l. a. p. 307. §. 240. Potus, inquit,*

quod, nimis fluxilem & aquosum reddit sanguinem; parcissimus, quo in fluxibus utendum, reddit crassiores.

§. 70. Cibi itaque fugiendi sunt tenues, nimis fluidi, fermentationem excitantes, & saliti, caro item fumô indurata & similia. Exulent etiam aromata, circa quæ monet Joël (*prax. l. 6. sect. 1. p. 97. & 98.*) quod ista omnia sint vitanda, exceptis caryophyllis: rationem puto esse, quod saporetenus adstringere leviter videantur, sed nimiam quantitatem vel usum illorum continuum eô ipsô non arbitror esse concessum.

§. 71. Videntur etiam præ dapibus assis coctæ potiùs commendandæ: ubi non possum intactam opinionem prætermittere, quam in alaudarum rejicit usum Hæferus *l. a. lib. 3. c. 4. p. 173.* quippe ex eo mictum cruentum sibi esse inductum. Verùm arbitror potiùs contractam priùs esse plethoram ex cibis bonis, & horum socio vini haustu, eôque largiori, ex quibus postea ortum quoque illud malum traxit. Hinc sapidum istud ferculum alaudarum non simpliciter cupediarum amatoribus suspectum esse debet. Sententiam nostram de vino assumpto roborat etiam citati auctoris confessio ipsa *l. c. p. 172.* Circa cujus verba ibidem annotata etiam illud mentionis injicio, quod fortè non tartarus adeò, ipsô opinante, quàm verus sanguis, illius urinam tinxerit.

§. 72. Vitentur porrò acida vel acetum ipsum, de quo videatur monitum Petri Salii *Diversi annotat. in Altomari artem medic. c. 96. pag. 505.* qui, uti in omnibus internis ulceribus, ita præcipuè in renum exulceratione prohibet acetum, contra dictum Altomarum quoad antenus commendantem ejus usum. Eandem ferè dicti auctoris sententiam fovet Dion. Fontan. *l. 3. de morb. intern. curat. c. 37.* qui non vult ut edantur citò acescentia in renum ulceribus. In cura etiam vix locum invenient meô judiciô acida, licet à bilioso sanguine sit oriunda mictio cruenta, siquidem haut tanta commoda ab ejus usu, quam quidem mala ex fermentatione aut rosione metuenda, sperabimus.

§. 73. Obsunt juxta hæc cibi flatulenti & acredine præditi v. g. *Brassica, cepa, rapa, raphani genera, sinapi, allium, saccharata, cochlearia & similia,* quorum quædam aliàs in scorbuto, nephritide, aut calculo commendari assolent.

§. 74. *Pisces* non admodum commendare audeo, interim si quis anguillam propter glutinosam vim, aut alios pisces, si sicciore redditi fuerint elixi, propter solidius futurum nutrimentum, velit quandoque

admittere, ei non admodum interdicens modicum illorum usum. Minus verò tolerandas esse haleces sale præparatas, quivis facile colliget: Sed cancos fluviatiles citius forsitan admittere poterimus, quàm alia non nominata piscium genera.

§. 75. *Panem* etiam azymum convenire credimus, ne fermentationi, atque inde oriundæ mictioni cruentæ causa major accedat.

§. 76. Hactenus cibos minus conducibiles vidimus; melioris conditionis creduntur esse incrassantes, quod item de medicamentis præcipit *Castro l. c. pag. 307. §. 239. Quibus*, inquit, *per ruptionem extenuatus sanguis effluit, uti licet victu & medicamentis crassitiem facientibus, nisi obstructions viscerum manifestæ adsint.* Inter istos cibos verò commendandos refero *amygdalas dulces, pineas, pistacias, oryzam, milium, avenam mundatam, pultes ex his paratas, butyrum non salitum, pedes animalium, scilicet vitulinos, vervecinos, vaccinos, porcinos &c.* Ex hisce vel C.C. gelatinæ coqui, & in usum vocari possunt, sed absque aceto; cum iisdem, ob rationes paulò post dicendas, non spernenda efficacia videatur inesse. Prævalere item castrata animalia arbitror hac in imbecillitate, aliis minus castratis, cujus conditionis prioris etiam sunt pulli volatilium & quadrupedum, aut illorum animalium caro, quæ asperior & ficiior est, ex feris scilicet petita. *Avicenna l. 3. fen. 28. tr. 2. c. 13.* renes animalium à proprietate conducere statuit in renum affectibus à laxitate dependentibus, quem usum, licet ob rationem vel efficaciam ex similitudine petitam, non facile concoquamus, tamen ut superfluum confidentiæ vulgi non eripimus.

§. 77. Plurimos autores lactis varii usum commendare deprehendimus: de caprillo & ovillo autorum suffragia vid. apud *Timæum l. 3. cas. 40. p. 178.* Idem in *Epist. 33. l. 3. p. 247.* & *River. obs. 13. cent. 2.* Lac Camelinum & ovillū cum adstringentibus singulariter commendatum in laxitate renum vid. ap. *Avicennam l. a.* Quas lactis vires dictum *Avicennam* ab *Hippocrate* didicisse (qui observârit usum continuum ejusdem in mictione cruenta profuisse) docet *Duretus ap. Hollerium de morb. intern. l. 1. c. 52. p. 440.* Lac asininum summè prodesse dicit *Hernanius ad Sect. 4. Aph. 81. p. 310.* Lac chalybeatum affatim vult bibi, si à cantharidibus orta sit mictio cruenta *Plater. Prax. tract. 3. p. 869.* Atque hæc curatio lacte instituta sine dubio per analogiam petita est è pulmonum exulceratorum curatione; ubi tamen non pauca, circa ipsius usum à quibusdam medicis prohibitum, possemus proferre, si liceret.

ob

ob nonnulla obstacula. Sed puto coctum lac, uti in aliis similibus affectibus, ita hoc in morbo præcipue admittendum esse, cum crudum varia corpori contrahere videatur incommoda, veluti rationes & exempla de eodem testantur. Hinc fortean non iniquè contra alios medicos in scorbuto lactis usum quidam damnant; quantum enim crudum illud oleosâ seu butyrosâ suâ substantiâ opitulatur ægris, tantum fortè (quando acelsit in ventriculo) corruptum nocet; & eò citius si humores acidos, vel aliò modò peccantes reperiât in corpore obvios. Hinc *Deckerus in notis ad Barbett. prax. p. 148. & 154.* In scorbuto antiscorbuticos spiritus eidem admiscet, veluti corrigendi animò, non longè abhinc citati autores exsiccantia vel adstringentia videntur addere lacti. Et si lac, aut caseus est suspectus plurimis in calculo, cur in hoc affectu renum illud commendant? de quo jam controversias varias præterimus. Cui volupe est evolvat de lactis usu in renum ulceribus, quale scilicet, & quando admittendum sit, *Septal. Animadv. l. 7. §. 120.* Nobis, si in usum advocandum est, præ crudo lac coctum placet, uti diximus, consolidantibus, mundificantibus, vel leniter adstringentibus simul additis, cum in hæmorrhagiis, ob dictas rationes, (& *Hippocratis* experientiæ forte non ignotas juxta *Secl. 5. Aph. 64.*) illud minùs conducibile arbitremur.

§. 78. De potùs copiosi, & vini præcipuè, noxa satis explicavimus mentem nostram, cui tamen non frustra fortè addemus hæc pauca: videlicet merum sanguine fluente noxium esse, inter alios ex *Petr. à Castro imbr. aur. p. m. 339. §. 404.* innotescit, qui censet non esse illud dandum, nisi animi deliquium accidat. Idem *Castr. l. a. p. 226. §. 271.* vinum nigrum minùs ciere fluxus, ut minùs penetrans, sentit. Quæ sententia de frigore, aut vi ipsius adstringente in plurimis veteribus & nostris mulierculis egit radices. Verùm Logicæ inductionis exemplum forsitan etiam obtinet circa vinum istud rubrum, quo dicitur, *omne vinum calefacit* &c. Prohibitum reperies vinum in curatione non contemnenda mictionis cruentæ ap. *Martinum obs. med. 51. p. 28.* à multæ eruditionis *Velschius edita.* Si itaqve consuetudini indulgendum foret vinum, illud non nisi tenue, & cum martialibus, vel aliis adstringentibus mixtum concedendum esse statuerem. Ordinarius verò potus sit minùs generosus, vel fermentationi excitandæ aptus; sed quo simplicior eò melior, ita tamen, ut consolidandi, incrassandi vel adstringendi habeat efficaciam, v. g. decoctum hordei vel orizæ, cum radici-

bus symphyti, alth. tormentill. vel bistort. paratum, addi etiam possunt flor. papav. rhæad. bellid. rosar. rubr. pæon. C. C. item, terra sigill. martialia, vel ejusmodi alia.

§. 79. De somni conditione præter hæc duo sequentia loca nihil ulterius addemus: *Somnus omnes sistit fluxiones, præter sudores*, inquit, *Joubertus lib. 3. præf. c. 21.* Et teste *Mercuriali l. 1. de morb. puer. c. 2.* somno cohibentur evacuationes. De quiete idem ferè esto judicium, ac id quod jam est absolutum.

§. 80. Circa excrementorum alvi evacuationem monemus, eandem promovendam esse si persistat, persistere autem quandoq; in hoc affectu & similibus evacuationibus, certum est. Quod idem statuendum est de lympha vel sero abundante, minusque imminuto, vel evacuato in sanguine, si scilicet illius copia non decrescat lotiò excretò, vel sudore aut aliis evacuationibus huic scopo satisfaciendis. De reliquis quæ mictionem cruentam contrahere possunt, consulantur remotæ causæ superiùs adductæ, atque devitentur.

§. 81. Plenò jam passu properamus ad curationem, quæ juxta Indicationes, potissimùm causam proximam, vel maximè urgentem respicit; exterminare, itaque eandem vel imminuere statim conamur *venæ sectione*, quippe quæ variæ indicationi satisfacit: Si scilicet revulsio requiratur, aut abundet sanguis (juxta *Seft. 1. Aph. 3. & Seft. 2. Aph. 22.*) si rupta sint vasa, aut ex aliis partibus ad renes, & cætera loca propulsus sit idem sanguis porrò expellendus. Interea non approbamus eorum ausus, qui omni molimine, per interna & externa, adstringentia scilicet, & similia exordiuntur curationem, posthabita V. S. Monitis plenos reperies practicum librum, qui de hæmorrhagiis scripserunt, ne spontaneos, periodicos, aut criticos fluxus sanguinis desubito compescamus, utpote, quos suppressos sæpè Symptomata periculosa secuta sunt, nec priùs quandoque cessarunt, quàm redirent isti vel sponte suâ, vel arte concitati. Quemadmodum de narium agens hæmorrhagia benè monet *Benett. vestibul. theatr. tabid. exercit. 5. p. 20. &c.* De malis item ex criticis suppressis pullulantibus lectu digna prostant annotata in *Bauschio de Hemat. pag. 81. 22. 23 & 26.* Monita etiam hæc confirmata circa curationem mictionis cruentæ vid. ap. *Hoffmann. meth. med. l. 1. c. 19. p. 354. Mæbium in fund. med. c. 17. p. 422. & alios multos.* Hisce omnibus suam auctoritatem neutiqvam derogamus, id solùm addentes & quærentes: utrum non sit

Morborum in vitio facilis medicina recenti?

quia juxta Poëtæ verba:

Turpius ejicitur quàm non admittitur hostis.

Omniñò autem invalescere hunc morbum haud rarò sinemus, si moras neçtimus in curatione à V. S. incipienda. Periculum, quod criticas evacuationes extra limites vagantes persæpe secutum est, attigimus superiùs ex *Bauschio p. 80.* Ideoque cum vestigia ista nos terrent, bono jure svadebimus V. S. quamcunque etiam agnoscat causam ista mictio, quia hanc arte factam evacuationem pro lubitu inhibere possumus; negligendo autem hanc, si velimus solùm spectatores agere, facilè fiet, ut seramus spem & confidentiam, metamus verò postmodum tragicum fructum, qui nos serò, *non putassem*, docet effari. Sed præter spem & expectationem materia nostra accrevit, ideoque desino ex autoribus exscribendo sulcos longos ducere, circa V. S. cui ergò non est grave salubria monita de sangvinis evacuationibus tractandis videat in *Castr. l. c. p. 304. §. 224. &c.*

§. 82. Non erimus multùm solliciti circa venarum electionem, aut locum; interim cùm veteres rectitudini locorum magnam tribuerint efficaciam, facilè etiam citra conscientiae jacturam in eo lateris brachio fecabimus venam conspicuam, ubi renem putamus, vel concludimus, præ altero affectum. Svademus etiam ut iteratis vicibus instituatursangvinis missio, & continuetur majori confidentiâ, si cessasse observatus sit mictus cruentus, prout unâ judicium sanum medici, & ægroti vires consentiunt. Hoc ductu, præservationis gratia monemus, commodè venæ sectionem habere locum, si scilicet præsentiamus periodicam redituram sangvinis mictionem, veluti *Schenck, l. 3. fol. 536.* meminit mictum sangvinis ab hepate dimanante V. S. ne sublatum esse. De commendatâ hac sangvinis missione loco præservationis in vere instituenda vid. *Holler, de morb. int. l. 1. c. 52. p. 434.* & ipsius commentator non infelix *Duretus l. a. p. 437.* Prævertemus enim ita perbenè invisam hanc mictionem, & accuratè prudentisq; medici titulum tuebimur.

§. 83. Imò svadent dictam V. S. aliæ tutiores supervenientes evacuationes, veluti superius de *hemorrhoidibus* innuimus. Quia etiam ex aliis sangvinis rivulis, præcipuè hemorrhoidibus suppressis observamus quandoque oriri *mictionem* istam, non incommodè ad has priores renovandas retrogradiemur. Congruenter verò hircudines

applicuntur Hæmorrhoidibus ; *Lindenius in collegio ad Hartmanni prax. chym. c. 152.* docet, ante hirudinum applicationem locum aquâ dulcorata saccharo humectandum, vel leviter incidendum esse, ut sanguinem gustantes facilius adhæreant; pro removendis verò iisdem jubet *absinthii aquâ* vicinum locum circumcingere, quòd istæ averfentur amara. Laudatus *Lindenius* (elegantè in disputatione de *Hæmorrhoo Alcippo part. 2. §. 25.*) in hæmorrhoidibus suppressis contra Venetorum quorundam medicorum sententiam (qui capitale censeant ferro tangere venas istas) in tumentibus venis scarificationem faciendam esse censet, & quidem binis aut ternis levibus plagis. De usu defenso hujus scarificationis, & quando præ hirudinibus eligenda sit ista, si scilicet necessitas accelerare jubeat evacuationem, videatur citatus *Lindenius in loco allegato.*

§. 84. Alii forsitan in *miictione cruenta* svaderent *cucurbitulas* circa renum regionem applicatas, præcipuè ubi mali autores existunt *renes* læsi; verum *Platerus in prax. tom 3. p. 867.* rectè easdem à lumbis ad alias extremitates relegat.

§. 85. Atque his absolutis detegimus pharmaciam, circa quam varia non temnenda passim reperies de hæmorrhagiis tractandis observata, quæ nos non morantur in præsentì, non displicent inter alia ob cautelas bonas, collectanea ap. *Mollenbrocc. in medull. prax. cap. 62. pag. 465. &c.*

§. 86. Inter *universalia* solent aliàs *purgantia* commendari à praticis, quæ verò si fortia sint, non approbare conamur ob rationes superius adductas. Interim leniora & laxantia ob necessitatem urgentem, non possumus aspernari, cum non rarò alvus adstricta coincidat cum *miictione cruenta.* Itaque præscribantur, quæ leniter subducunt alvum, & adstringunt parumper, ex myrobalanis, mechoacanna, rhabarb. rosis, violis, vel eligantur decocta laxantia in officinis præparata, quibus appropriata vel malo specificè convenientia commodè admiscuntur. Possemus varia *nephrocathartica* hoc in loco tradere, verùm cum in *miictione cruenta* non ita fidendum esse ipsis censeamus, non anxie svadebimus isthæc. Interim si usus horum conducere credatur, mitiora pro re nata facile concinnari poterunt ex *sem. violar.* juxta dictum *Schröderi in Pharmac. l. 2. c. 54. p. 203. & l. 4. c. 359. p. 174.* Prostat cataracticum therebinthinatum *Mynsichti in arm. med. sect. 14. pag. 248, 249.* Alia vide ibidem in *sect. 16. p. 263.* Commendatur quoque aliàs

liàs Therebinthina cum rad. Glycyrrhizæ mista, *Hæfer. l. c. lib. 3. c. 4. p. 173.* therebinthinam cum Rha-Barbaro loco evacuantis medicamento pro viis primis sufficere statuit; Interea forsitan non est irritum monitum Septalii, quòd immaturum adstringat, (*in Animadv. l. 7. §. 143.*) leviter tostum vim majorem purgandi nanciscatur, nimum autem tostum vim purgandi planè deperdat juxta *l. 4. §. 92. & 93.*

§. 87. Atque si purgantia ista locum vix invenire videantur, glandes, vel clysteres facile substituemus leviter adstringentes aut consolidantes, ex *Mynsicht. sect. 31.* petendos. De quantitate verò, & aliis notatu dignis circa horum clysterum usum in renum morbis legi mereatur *Septalius l. c. lib. 3. §. 22.*

§. 88. *Vomitoria* non audemus cum quibusdam admittere in nostri affectus curatione, vel præservatione, cum periculò non videantur vacare. De *miſtione* verò *cruenta* ex vomitu vid. *Schenck l. 3. f. 536.* Benè etiam arbitramur ista repudiare in Nephritide, ob rationes non spernendas, *Duretum ap. Holler. de morb. intern. l. 1. c. 48. p. 411.*

§. 89. Inter *universalia* illa non benè etiam *diuretica* atque sudorifera, & curandi, & præservandi ratione, adhibebimus, propter causas non obscuras.

§. 90. Hisce perluſtratis porrò curationem dirigimus ad causarum differentias: si itaque sanguis sale volatili vel lixiviosò magis abundet, minùs svadeo *acida*, sed potiùs *austera*, exsiccantia vel imbibentia, quòd salia ista mitigentur & scaturigo obturetur. Atq; isthæc medicamenta in *miſtione cruenta*, oriundâ ab acido locum etiam habere arbitror, remotis salinis medicamentis acido aliàs oppositis.

§. 91. Benè item in acido peccante, adhibebimus quæ oleò abundant blandò, v.g. amygdalas dulces, pineas, semina quatuor frig maj. & minora, & quæ sunt alia ejusmodi. Ex hisce dictis, & unâ additis a- quis refrigerantibus, consolidantibus, & præparatis terræ generibus, lapidibus, aut similibus appropriatis, loco lactis animalis, emulsio vel lac factitium præparari & propinari potest. Et si sanguinem mingentes non verentur olearum usum, olea ex dictis rebus, semine lini vel consimilibus expressa non sine ratione usurpabunt, postquam ad- diderunt terram sigillatam Oc. Canc. bolum Armen. troch. Gordon. de spodio, de terr. sigill. carabe &c. Oleò quippe variæ intentioni

medendi satisfaciemus, si fermentatio scilicet adsit in sanguine, de quo *Sylvius in prax.* videatur, & *Fracaſtor ap. Giſelerum obſervat. de peſte in præſcit.* Infringit etiam iſtud acidum, venenis corroſivis injicit habendam, vel aliis rebus incautè aſſumtis vi cauſticâ nocentibus obſtat; conſolidant pingvia, atqve dolorem variaqve alia ſymptomata compescunt. Circa oleorum uſum moneo adhuc, quòd ille melior forſitan reddatur, ſi leviter coſta priùs fuerint, pro evaporatione aqueæ, vel ad putredinem & rancorem inclinantis materiæ.

§. 92. Eò recidit etiam ſcopus medendi, ſi glutinoſa, viſcida vel mucilaginosa adhibeantur, quæ acidum iſtud, vel acridinem compedibus quaſi coercebunt, fluxilem ſanguinem incrassabunt, fermentationem cohibebunt, ſi quid ruptum eſt, conſolidabunt, & dolorem mitigant. Ex dictorum verò claſſe ſunt: radic. althææ, Symphyt. amyllum, Sem. cydon. Pſyllii, lini, hordei &c. Gummi item Arab. tragantha, vel ſimplicia hæc, vel quæ ex iis compoſita ſunt medicamenta. Porro animalium cornua & oſſa referenda ſunt addictam normam medendi v.g. C.C. Ebur & ſimilia, vel cruda vel philoſophice præparata.

§. 93. Sequuntur jam quæ laxitatem vel ſolutam unitatem renum, aut aliarum partium ſanguinem fundentium concernunt, de ſublatione harum cauſarum loqui videtur ita *Paracelſus l. 1. de Tart. 11.3. cap 1.* *Ut urina, inquit, fiat incarnativa, per ea quæ habent vim ſalis in ſe cum incarnatione, ut ſunt potiffimum ihus, maſtix, mumia &c. agendum eſt.* Addimus his, quod illud etiam poſſint peragere quæ exſiccant, leviter adſtringunt, præcipitant humores, vel eosdem ſiſtunt, imbibunt, & quæ ſunt plura illi fini deſtinata medicamenta: videlicet terra figill. bolus Armen. creta, mater perlar. conchil. corall. oc. canc. C.C. lapides pretioſ. oſſ. ſepiæ, unicornu foſſile, vel, quod idem, oſteocolla, & ſimilia. Atqve hæc licet uſta ſint, non omni vitamen deſtituta eſſe arbitramur; conſultum ſolum ducimus, ut quantum fieri poſſit, in forma ſicca aſſumantur iſta, v.g. in bolo, opiatâ, marmelada, pilulis, vel ſimilibus formulis, ne nimium diluantur ex additis liquidis, atq; ſic iſta noſtra fruſtrentur intentionem, quæ exſiccandi, adſtringendi vel præcipitandi vim in illis requirit. Quemadmodum rectè videtur excipere ſedulus dexterq; *Zuvelſerus in Apolog. contra Tacken. pag. 115.* *Tackenis verr locus de C.C. uſto eſt in ipſius Hippocrat. Chym. p. 147.*

§. 94. Cæterum C. C. uſtum, uti in aliis hæmorrhagiis, ita etiam in hac *cruenta mictione* commendat *Agricola* de cervo pag. 70. ad pag. 72. Spodium vel Ebur non minùs laudatur ab aliis, hinc cur iſtud ſangvinem ex naribus fluentem ſiſtere feratur? quæſtionem ventilat *Pictorius* centur. 2. quæſt. phyſ. pag. 84. Celebrant alii uniconu foſſile pro hoc fluxu ſupprimendo, de quo *Bauſchius* de unicorn. p. 200. & alii, Citatus curioſus Dn. *Bauſchius* multũ etiã tribuit lapidi *Hematitæ*, & medicamentis ex eodem paratis, pro renum vulneribus & ulceribus corrigendis atque conſolidandis in tract. de *Hematit.* pag. 126. De ejusdem lapidis uſu in veſicæ affectibus vid. l. a. p. 132. Magni facit in *mictione cruenta* veretrum aut Priapum Cervi in Δ plantag. propinatum, *Fuchſius* de compos. med. l. 1. c. 15. De rubrica Lemnia quod ſingulariter à mictione cruenta, quam caſus excitaverat, ſublevãrit hominem vid. *Alexand. Bened.* in prax. l. 22. c. 26. Porrò in hoc affectu ſpecies diaplantaginis, ſem. Plantag. aut acetosæ 3j pro doſi in vehiculo ſingulariter deprædicat *Grüling.* cent. 2. obſ. 57. Agrimoniam, quinque folium, & potentillam commendant cum Hartmanno (prax. chym. l. 2. cap. 201.) commentatores ipſius, *Lindenius*, & D. *Michaëlis* in collegiis communicatis. Tincturam corall. inveteratum iſtud malum ſæpè curãſſe teſtatur *Hartman.* l. a. Syrupum corall. Querc. prodeſſe itidem dicit celeberrimus D. *Michaelis*. Aquam nucamentorum ſalicis cum ſaccharo roſato paratam pro julapio extollit *Duretus* apud *Holler.* de morb. intern. lib. 1. cap. 52. pag. 457. Cui adde, ex ſalice contra fluxum ſangvinis in *Cumani.* Obſerv. medic. 37. pag. 61. Aliud julapium *Alexandrinum* dictum, atque in *mictione cruenta* inter alia proficuum, & quidem ubi reperiatur hujus deſcriptio vid. in obſerv. Martu. 51. pag. 27. à clariffimo *Veſchio* communicata. Cujus celeberrimi *Veſchii* ſcripta doctiſſima (quod antenus promiſſa in tractatu obſervationum edito) eodem deſideriò expecto, atque efflagito, quò recordor eundem *Rolſincii*, aliorumve obſervationes, caſus, vel curationes ante aliquot annos in præfatione illius operis expetiviſſe. Enumeratis illis medicamentis plurimi ex modernis Medicis accenſent, & cum fide teſtantur prodeſſe Tinct. Δ $\oplus$, de cujus effectu in

miſtione cruenta vid. in Colleg. Academ. nat. curioſ. ann. primi obſ. 88.

§. 95. Hæc fuerunt interna medicamenta ſelecta in miſtu cruenta probata, quibus facile poſſemus aliàs formulas non paucas annectere, niſi tædium crederemus ex recenſione proluxiori futurum, ſi verò ejusmodi medicamenta compoſita quis deſideret, adeat ſequentes practicos, qui mihi benè de miſtione cruentæ curatione videntur agere, ſcilicet Hollerium, Plate- rum, Fiſcherum, Riverium, Timæum, Hoffmannum, Hartman- num, Joëlem, Sennertum & alios.

§. 96. Non ero proluxus in externis exſcribendis vel præſcri- bendis medicamentis, cum facile illa parari poſſint; de hujusce- modi nonnullis conſulatur *Bauſch. in tract. citato de Hemat. Do- ctor Michaëlis in Collegio allegato ad Hartmannum*, præſcribit ſac- culum ex adſtringentibus rebus, quem in aqua ferrariorum ma- defactum renum regioni applicare docet.

§. 97. Fetus vel Balneâ non audemus commendare, præci- puè ſirebus calidis & in locis calidis illa inſtituta quivſpam velit. Non infreqvens eſt vulgi curatio in hæmorrhagiis narium præ- primis, quòd in aquam frigidam immittant partem affectam, ſed ni fallor hæc cura non omnibus arridet, propter incommoda, quæ quandoque inducit iſta. Admittit hocce remedium in omni hæmorrhagia, niſi in peſtore fuerit orta, *Septal. l. c. lib. 3. §. 41.* Laudat aliàs in hæmorrhagiis frigidum aërem, ſi ad partem affectam admittatur *Hippocrat. Sect. 5. Aph. 23.* Sunt etiam me- dici, qui potum aquæ gelidæ vel decoctum pentaphylli frigidis- ſimum in ſanguinis copioſo fluxu commendant. Sed quilibet in ejusmodi frigidorum applicatione cautè verſabitur, & rationem omnium circumſtantiarum habebit, meditando unà il- lud, num in extremis morbis extrema remedia (*juxta ſ. 1. Aph. 6.*) ſemper poſſimus præſcribere? cùm ad iſta, & ſimilia in extremis hæmorrhagiis perſæpè confugiant Medici. Interea de frigidis quid ſit ſentiendum in Hæmorrhagiis vid. *Hildan. cent. 6. obſ. 2. fol. 347.*

§. 98. Svaderent forsitan quidam in ulcere vulnere vel vasis ruptis vesicæ injectiones liqvorum per urethram, sed has ob mala in maribus præcipuè metuenda, cautè adhibendas cum Platero *pr. tr. 3. p. 862.* censemur. Si itaque vesica vel aliæ vicinæ ejus partes sint læsæ, commodè etiam alia tutiora, paulò ante tradita interna aut externa usurpabimus.

§. 99. Hæc fuerunt, quæ *miſtionis cruenta* causis crebriùs occurrentibus opponenda esse duximus; minùs frequentes causas quasdam adhuc breviter perlustrabimus, cum sæpè sub aliorum morborum censum etiam cadant, atque sic ex locis suis propriis à practicis tractari possint ac debeant.

§. 100. Æquum igitur est, ut *miſtio cruenta*, quæ lvi venereæ suam debet originem, iis medicamentis tollatur, quæ requirit aliàs iste morbus pertinax. Quamvis etiam in iisdem medicamentis interdum locum inveniant miſtui cruento dicata & à nobis tradita, potissimùm tamen corporis totius infecti ratio habenda est, curis illis usitatis atque notis, admissis.

§. 101. Non morantur nos aliæ partes, quæ sanguinem vel pus per urinarias vias ejaculantur, quarum partium læsarum cognitio ex locis practicis petenda, atque huic juxta legitimam methodum deinde curatio annectenda est. Si quis interea credat epar, vel lienem quandoque affectum, regioni externæ confortantia vel adstringentia applicare poterit, atque hanc ob curationem non puto cum eodem medicos modernos acerbè dimicatuuros esse.

§. 302. Porrò si malo isti ansam dederint *Cantharides*, venena, vel alia caustica assumpta, non ignota sunt remedia, quæ passim autores de venenis agentes, iisdem opponunt. Tædiosum istorum catalogum hoc in loco tradere supersedemus, solum id addentes, quod isthæc optimè doment vel infringant oleosa vel pingvia, largâ quantitate sumta. Quo fiet, ut si statim post illorum usum sumantur, vomitu rejiciantur ista rodentia, & viæ immunes reddantur à rosione aliàs futura. Parum interim fiducia venenis occultò modò agentibus, vel his specificè oppositis

fitis medicamentis tribuo, ceu quidem veteres illis in utroque gratificati sunt.

§. 103. Nolumus itidem esse prolixi in consideratione *mictionis cruentæ* à calculo, quamvis hujus curatio periculò non careat, & medentes ambiguos reddat, quid scilicet sint ausuri: si enim calculum conabuntur propellere Lithontripticis, parti vulneratæ non opitulabuntur; & si laceratæ parti subvenient adstringentibus vel consolidantibus, quomodo causa removebitur? Utra ergò harum curationum sit eligenda, considerabit prudens medicus, aut neutram ex his amplectetur, naturæ committens negotium, ne postmodum malum auxisse videatur, si ejusmodi curam amplexus sit.

§. 104. Præterea si à vermibus præsumamus mictionis ortum dependere, nota *ελμινθαγώγια* dicta rectè præscribemus, & quidem isthæc optime petentur ex oleis, ita ut vel in substantia, vel cum aliis composita assumantur. Recordor mirari *Camerarium* (in *syllog. memor. cent. 12. part. 90.*) cur avellanarum oleum præcipue sit vermes pellens medicamentum? Nobis non licet jam excurrere in quæsitū de causa, & hujus & aliorum oleorum, dicta, unicuique adhuc id ex *Septalio* (*Animadv. l. 3. §. 36.*) appono, quod pro lumbricis necandus locò olei butyrum malit clysteribus admisceri, cum ex isto additò sursum repant vermes. Atque cum alias medicamenta ex therebinthina parata renibus assignentur à medicis, non possum non modicam portionem illius admittere, pro vermibus hisce & lumbricis pellendis. Non incongruum etiam videtur illud hoc loco adhibendum, quod alias pro lumbricis exstirpandis ex ☿ martis commendat *Timæus l. 6. Epist. 2. pag. 393.* Benè tandè vermibus pellendis, renibus consolidandis, aut mundificandis inservient medicamenta ex *Hyperico* desumpta, de laude *Hyperici* pro scopo priori facientis vid. *Bartholin. Act. med. & phil. 40. p. 74.* Elegans itaque formula ex olei therebinthinæ paucis guttis, extracto *Hyperici* & illo medicamento *Timæi*, meò iudiciò, fieret, & in horum & in aliorum vermium expulsionem proficuum.

§. 105. Hactenus proposuimus ea, quæ ad causas potissimas pertinere visa sunt; si verò præter dicta, alia quoque incidunt, quæ
mictum

miſtum iſtum interdum promovent, facile iſtis occurreremus ad normam aut analogiam eorum, quæ jam à nobis tradita ſunt; vel ad practicos, & certas ab iis tractatorum affectuum ſimilium claſſes recurremus, conſilia inde petitori.

§. 106. Æquum forſitan foret ut etiam ſymptomata attingeremus, cum ex regulis medendi novimus, quandoque ad morbi cauſam non ita attendendum eſſe, quàm ad ſymptoma, ſi quod gravius urgeat. Ad vires itaque potiſſimum reſpiciendum (ſi ſymptomata illas nutare indicent) ne collabſcant; quod futurum omnino eſt, ſi torrens iſte cruentus inhiberi non poſſit. Miſcenda itaque ſunt illis dictis medicamentis, & potiſſimum emulſionibus, ſpiritus, aquæ compositæ reſicientes, vel alia quæ tum externè tum internè vires ſuffulcire novimus. Placent ex ſpiritibus ſpir. Cydon. Roſar. Meliſſ. Ceraſ. Lil. convall. Pomor. Borſtorff. Rub. Idæi, Fragor. & quæ ſunt huius cenſus alia. Sed pauca quantitas ſpirituosorum dictorum locum inveniet in langvinis miſtu curando, ob cauſiones non obſcuras.

§. 107. Denique unicū *adhuc ſymptoma* loco omnium aliorum vel morborum miſtionem cruentam concomitantium vel ſequentium, brevibus attingemus, ſcilicet *ſanguinem congruatum*, atque inde oriunda mala, videlicet Iſchuriam, ſtranguriam & ſimiles affectus. Si itaque in grumos abeat ſanguis in veſica, vel opilet iſte ureteres aut alios ductus urinæ excernendæ dicatos, periculum vel interitus umbræ iſtar illi adhæret morbo. Æquè enim difficilis curationis ſtatus hic pronuntiandus eſt, quàm iſte in calculo non longè ante hæc annotatus; Incidemus quippe in ſcyllam dum charybdim evitare ſtudebimus. Namque fortia incidentia, penetrantia, & expellentia pro deſtruendo ſanguine congruato requiſita concitabunt potiùs, quàm compeſcent malum, uti facile hoc præſumendum eſt de calamintha, artemiſia, ſem. raphani, Stæchade, oxymel. & ſimilibus. Mitius medicamentum videtur illud *Heurnii in comment. ad ſect. 7. Aph. 39.* Commendat autem vitrum vices uſtum ac in therebinthina extinctum, inque potu datum. Mirificam licet multi *ſpermatis ceti* aſſignent vim ſolvendi congruatum ſanguinem, vix tamen mihi perſuadere poſſum hos effectus ab eo, vel aliò quovis pingvi expectatum iri, utut laudet di-

Etum sperma ceti *Timæus* l. 4. *cap.* 30. p. 230. Benè tamen ratione præſervationis illud ſperma vel pingvia præſtare arbitror, cujus in gratiam videatur *Schorer medic. peregrinant.* p. 170. Malè quoq; in ſanguine congrumato, ubi venæ ſunt ruptæ vel corroſæ, ſalina vel acida commendantur, cùm cauſa illius antecedens magis promoveatur iisdem. Quemadmodum rectè circa aceti uſum à quibusdam laudatum in *Hæmoptyi* pro congrumato ſanguine ſolvendo, monet *Septal. l. a. lib. 6. §. 159.* Annecto ejusdem autoris ſententiæ, quod vix etiam conducat acetum ab eodem eatenus admiſſum, quatenus mel vel ſaccharum ipſi additum eſt, rationes noſtras in ſuperioribus de ſaccharo declaratas denuò hoc in loco repetere non volumus.

§. 108. Sed illis internis acribus tutiora videntur externa, quem in ſinem *Raphanus à Platero* (*prax. tract. 3. p. 869.*) commendatur. Iſtum verò puto meliori ratione inferioribus abdominis & ſcroti regioni imponi, ſi vel contuſus vel in orbes priùs iſte redactus ſit. Balnea itidem egregiè proderunt calida, idq; præſtabunt eò magis, ſi herbæ vel alia emollientia, & quæ creduntur ſanguini ſolvendo præeſſe, pro iisdem conficiendis aſſumantur; Solùm autem ad partis affectæ, ſcilicet veſicæ regionem admittantur dicta balnea, ſi ſtagnet intus ſanguis à renibus præcipuè appuſſus: reminiſcimus enim in ſuperioribus non ſine ratione calida balnea nos denegaffe *miſtu cruento* laborantibus. De cura mali à ſanguinis grumis orti, ita ſtatuit *Hollerius & Duretus de morb. int. libr. 1. cap. 52.* ubi, inquit, *grumeſcit ſanguis, ſummum eſt periculum, & ſi incidentibus medicamentis non ceſſerit, incifo perineo, molienda curatio eſt, ad vitandam corruptionem & mortem.* Moneo circa hanc chirurgicam operationem, periculum non abeſſe; dubium enim oritur num non novus ex partibus læſis fluxurus ſit ſanguis ad veſicam, quod ſi futurum eſt, afflicto addemus afflictionem, periculoso iſto medendi negociò. Non ſanè ab eorum partibus facile ſtarem qui ad illam curationem chirurgicam in dicto ſymptomate, ſeſe accingunt, licet iſtam approbare videantur. *ſect. 1. Aph. 6. & ſect. 8. Aph. 6.* Illi itaq; morbo iſto detenti (qui miſerere mei jure dici poſſet) prognofi additâ, DEO ſunt committendi, quia incorrigibili malo immerſi eſſe videntur, ob rationes

nes ex *sect. 6. Aph. 38.* petendas. Non tamen statuimus planè medicamenta interna aut topica ipsis afflictis esse deroganda vel dene- ganda, ne gratiosi medici titulum aut naturam exuamus, in eorum sententiam abeuntes, qui desperatos morbos, deferendos esse malè consulunt.

§. 109. Claudimus jam hocce rivos, de *sanguineo isto rivo* ac periculoso morbo, plus justo forsitan diffusos; benè interea in- terpretabitur B. L. allegata nostra vel exempla ex autoribus addu- cta, perpendens illud *Petri à Castro imbr. aur. p. m. 201. §. 141.* quòd *medica praxis meliùs doceatur per exempla quàm per capita morborum.* DEO itaqve sit laus & gloria in secula seculorum, in cuius filii, scilicet JESU CHRISTI nomine, ceu exorsi su- mus, huic exercitio imponimus

F I N E M.

